

Stran 10

Zakriž

Legenda pripoveduje o križu, ki ga je nedaleč od današnjega Zakriža v zahvalo za pomoč domačinov postavil deček Mihec. Bil naj bi tako velik, da so lahko utrujeni popotniki spali v njegovi senci.

Stran 14

Poslovni zadetek v polno

Prava ideja in izjemna profesionalnost sta podjetje LOS, z ustanoviteljem in direktorjem **Davidom Seljakom**, izstrelili v svet. Dobesedno.

Stran 6

Andrej Zupan, dirigent: "Med cerkljanskimi godbeniki sem lahko popolnoma spontan."

CERKLJANSKE NOVICE

ČASOPIS OBČINE CERKNO 🌿 LETNIK 3 🌿 ŠT. 9 🌿 OKTOBER 2016 🌿 www.cerkno.si

Bogatijo življenjski utrip na Cerkljanskem

Na slavnostni seji Občinskega sveta Občine Cerkno, ki je na predvečer občinskega praznika, v petek, 30. septembra, potekala v dvorani Glasbene šole Cerkno, je župan **Jurij Kavčič** podelil Bevkovo priznanje in Bevkove nagrade za leto 2016.

Helena Pregelj Tušar

Bevkovo priznanje za leto 2016 je po sklepu Komisije za priznanja in nagrade Občine Cerkno letos prejela **Erika Švigelj**, dolgoletna predsednica Godbenega društva Cerkno.

Bevkove nagrade so bile podeljene prizadevnemu krajanu Šebrelj **Evgenu Mlakarju**, v mednarodnem merilu uspešni športnici orientalistki **Nuši Jeram** ter **Turističnemu društvu Šebrelje**, ki predano in strokovno skrbi za ohranjanje kulturne dediščine in turističnih znamenitosti Šebreljske planote.

Župan se je pred podelitvijo priznanja in nagrad na slavnostni seji, ki so se je udeležili številni predstavniki javnega življenja, letošnjim nagrajencem zahvalil, da s svojim delom in vztrajnostjo prispevajo k boljšemu in bogatejšemu življenju na Cerkljanskem.

Občina Cerkno praznuje občinski praznik, 1. oktober, v spomin na slovitega matematika **dr. Franca Močnika** in ustanovitev Vojkove

Podelitev Bevkovih nagrad in priznanja.

brigade. Občinske nagrade in priznanja nosijo ime še enega uglednega rojaka, pisatelja, publicista in politika **Franceta**

Bevka. V njegov spomin so v Cerknem in Zakojci sredi septembra potekali tradicionalni Bevkovi dnevi. 🌿

Stran 4

Investicije

Predstavljamo investicije, ki jih je Občina Cerkno zaključila v letošnjem letu.

Stran 5

Certa Holding

Pojasnjujemo dogajanje pred skupščino in po njej ter objavljamo mnenji družbe Certa Holding d. d. in Civilne iniciative.

Stran 8

Knjižni prvenec

Marjetka Mavri je v okviru dogodkov letošnjih Bevkovih dnevov predstavila svoj knjižni prvenec z naslovom Rdeča.

Stran 13

Cerkno Cup

Orientacijski klub Azimut je poleti uspešno organiziral že 19. Cerkno Cup, ki se ga je udeležilo 200 tekmovalcev iz 15 evropskih držav. Domači klub je zagotovil preko 30 organizatorjev.

Stran 15

Zadovoljni z obiskom

V LTO Laufar Cerkno, Cerkljanskem muzeju, Hotelu Cerkno in turistični kmetiji Želinc potrjujejo, da je bila letošnja poletna sezona na Cerkljanskem uspešna.

Stran 16

Dobro in domače

Jesen se iz narave seli tudi v kuhinjo, kjer so izoblike poletnih pridelkov zamenjala jabolka. Zadnja stran časopisa tokrat prinaša recept **Tomaža Škvarča Lisjaka** za okusno jabolčno skutno torto.

SOUSTVARJALCI

Ivan Seljak, direktor Primorskega vala
Tokrat v vlogi avtorja prispevka, ki pojasnjuje dogajanje pred skupščino družbe Certa Holding d. d. in po njej. Stran 5.

Tjaša Jurman, avtorica
Članica ekipe zavoda Jazz Cerkno in sodelavka Primorskega vala predstavlja jesenski del koncertov mednarodnega festivala Keltika. Stran 8.

Darjan Koder, podpredsednik KUD Zarja
Dipl. org. turizma z raziskovalno žilico, ki ga žene k iskanju edinstvenih zgodb, piše o vasi Zakriž z izjemno dolgo in bogato zgodovino. Stran 10.

CERKLJANSKE NOVICE
Izdajatelj: Občina Cerkno,
Bevkova ulica 9, 5282 Cerkno
T: 05 37 34 640
E: cerkljanske.novice@gmail.com
www.cerkno.si
Odgovorna oseba: Jurij Kavčič, župan
Občine Cerkno
Uredila: Helena Pregelj Tušar
Grafično oblikovanje: Bojan Tavčar
Tisk: GR Grafika d.o.o.
Naklada: 1.850 izvodov
Časopis je brezplačen.

Spoštovani občanke in občani,

Znameniti film režiserja Franceta Štiglica, ki so ga - večinoma v krajih, nedaleč od tu - posneli pred natanko šestdesetimi leti, pripoveduje pretresljivo zgodbo o sirotah, ki sredi vojne vihre iščeta dolino miru. V sklepnem kadru se s Škofij ozirata proti Cerknemu. Po neuspešnem iskanju obljubljenе dežele brez vojne jokajoča deklica pravi dečku: "Mogoče je pa tista dolina prava. Nekje mora biti tista dolina."

Zakaj obujam spomin na filmski prizor, ki nikogar ne pusti ravnodušnega? Prvič zato, ker smo pred nedavnim vsi, ki živimo v naši dolini, z obžalovanjem spoznali, da je mir, ta čudovita vrednota, tako zelo krhka. Tanka meja ločuje mir od nemira, prijateljstvo od prezira.

Drugič zato, ker sem na ta dva, po miru hrepeneča, otroka pomislil, ko je v letošnjem šolskem letu v cerkljanski vrtec vstopila ena večjih generacij otrok v zadnjem desetletju. Tudi ti otroci bodo v letih svojega odraščanja iskali dolino miru, v kateri se bodo učili in zoreli, v kateri bodo lahko razvijali svoje osebnosti in talente.

Bomo odrasli znali zanje ustvariti takšno okolje? Jim bomo dali zgled razumevajočih, strpnih odnosov? Jih bomo naučili, da se spore rešuje z dialogom in ne s pestmi?

Pravica vsakogar od nas je povedati svoje mnenje in se boriti za to, kar nam pripada. Hkrati pa je nujna dolžnost vsakogar od nas spoštovati mnenje in meje drugega ter njegovo pravico do življenja v miru. Naša skupna odgovornost je soustvarjati mir, ki je temelj za vse, kar želimo v naši dolini ustvariti v prihodnosti. Ko pravim skupna odgovornost, ne mislim na odgovornost te ali one skupine ljudi. Mislim na odgovornost slehernega od nas - na odgovornost, ki jo imam sam na mestu župana, na odgovornost, ki jo imajo občinski svetnice in svetniki, občinska uprava, gospodarstveniki, občanke in občani, predstavniki javnega življenja, medijev. Vsakdo od nas, z imenom in priimkom.

Z zadovoljstvom ugotavljam, da nam je kljub omejenim sredstvom za odpravo škode po naravnih nesrečah, uspelo sanirati dolgoletne poškodbe na plazu za Franjo, plazu Mostanija, na mostu v Gorjah. Prav te dni gradimo nov most pri Zdravstvenem domu v Cerknem. V letošnjem letu bomo izboljšati cestno infrastrukturo za dobrih 250.000€.

23. člen ZOF nam omogoča 127.00€ nepovratnih sredstev za urejanje in sanacijo ceste Otalež-Jazne. Veseli me, da se v letošnjem letu zaključuje investicija podjetja Telekom v višini 600.000€. Krajevne skupnosti Bukovo, Orehek-Jesenica in Zakriž-Ravne s sanacijo linij dobivajo najnovejše telekomunikacijsko omrežje.

V prihodnjih tednih v osnovni šoli začenja z delom strokovna koordinacijska skupina, ki bo ocenila idejne predloge razvoja šolskega kompleksa z energetske sanacije, vizijo prenove vrtca in umeščanja večnamenske dvorane v prostor. Podjetnim bo Občina Cerkno zagotovila podporo pri podjetniških in obrtnih dejavnostih, za kar se v kraju porajajo tako prostorske kot logistične možnosti. Junija smo v iskanju konsenza na področju gospodarskega razvoja že oblikovali osnove podjetniško-gospodarskega lokalnega konzorcija. Še pred zimo bomo poskrbeli tudi za izboljšanje šolskih poti: ustreznejšo osvetlitev prehoda za pešce, razmejitev prostora za vozila in prostora za pešce nasproti spomenika na Platiševi.

Stalno posodabljanje infrastrukture predstavlja našo osnovno nalogo, saj se zavedamo velike vrednosti cestnih in drugih infrastrukturnih povezav. Še večjo vrednost pa imajo tiste povezave, ki jih ljudje gradimo med seboj. Tiste, ki jih ni mogoče zapisati v občinski proračun in opredeliti v denarni valuti.

Kot župan uvodoma nisem mogel mimo zaskrbljenosti nad dejanji, ki so pred nedavnim ogrozila mir v naši dolini. Vsekakor kot župan tudi ne morem mimo veselja in ponosa, da med nami živijo ljudje, ki s svojim delom, energijo, dobro voljo in vztrajnostjo prispevajo k boljšemu in bogatejšemu življenju na Cerkljanskem. Letošnji občinski nagrajenci, Erika Švigelj, Evgen Mlakar, Nuša Jeram in člani Turističnega društva Šebrelje, so takšni ljudje. V Cerknem smo hvaležni njim in vsem občanem in občanom, ki si iskreno prizadevate za boljše življenje v občini.

"Mogoče je pa tista dolina prava", je rekla mala deklica v filmu in pokazala proti Cerknemu. Dokažimo njej in našim mladim rodovom, da je imela prav. Da je tu, med čudovitim Cerkljanskim hribovjem, dovolj modrosti in preudarnosti za lepo, ustvarjalno in plemenito življenje.

Jurij Kavčič, župan Občine Cerkno

Občinski svet potrdil sklepe o vodooskrbi

Občinski svet Občine Cerkno se je 22. septembra letos sestel na 12. redni seji, na kateri je potrdil:

- sklep o cenah programov vrtca Cerkno,
- sklep o cenah zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov na območju Občine Cerkno,
- odlok o spremembi Odloka o proračunu Občine Cerkno za leto 2016,
- sklep o soglasju k zadolžitvi javnega podjetja Komunala Idrija d.o.o.,
- odlok o oskrbi s pitno vodo v Občini Cerkno,
- pravilnik o tehnični izvedbi in uporabi objektov in naprav javnega vodovoda na območju Občine Cerkno,

- sklep o cenah storitev oskrbe s pitno vodo na območju občine Cerkno ter
- odlok o rabi javnih površin v občini Cerkno.

Z vsebino sprejetih sklepov vas bomo podrobneje seznanili v prihodnji številki Cerkljanskih novic.

Občinski svet se je na seji seznanil s sklepi o podelitvi Bevkovega priznanja in Bevkovih nagrad za leto 2016 ter realizacijo proračuna Občine Cerkno v prvi polovici letošnjega leta. Zaradi odsotnosti kandidatke je bilo z dnevnega reda umaknjeno glasovanje o imenovanju direktorja LTO Laufar Cerkno. (OC) 🌱

JAVNI RAZPIS

za dodelitev nepovratnih finančnih vzpodbud v obliki delnega sofinanciranja stroškov za razvoj malega gospodarstva v občini Cerkno v času od 4. 11. 2015 do 3. 11. 2016

1. PREDMET RAZPISA

Oblika spodbujanja malega gospodarstva, ki je predmet razpisa, so **nepovratne finančne vzpodbude v obliki delnega sofinanciranja stroškov**. Dodeljujejo se z namenom pospeševanja in razvoja malega gospodarstva na območju občine Cerkno. Višina sredstev, namenjena nepovratnim finančnim vzpodbudam v obliki nepovratnih sredstev, je **11.540,00 EUR**.

Nepovratne finančne vzpodbude se dodeli za naslednje namene:

- Odpiranje novih delovnih mest**
- Promocija izdelkov in storitev**
- Pridobivanje projektne dokumentacije za poslovne prostore**
- Strokovno izobraževanje in usposabljanje**
- Pridobitev standardov kakovosti**

2. ROK ZA PRIJAVO in OSTALE DOLOČBE

Prosilci pošljite ali osebno prinesete vloge na naslov: Občina Cerkno, Bevkova ulica 9, 5282 Cerkno.

Rok za prijavo je odprt od objave javnega razpisa do **3. 11. 2016**. Vloge, prispele po roku za oddajo prijav, bodo zavržene.

Obrazce in dodatne informacije dobijo zainteresirani na Občini Cerkno, Bevkova ulica 9, tel. 37 34 640. **Celoten razpis z obrazci** je objavljen na spletnih straneh Občine Cerkno (<http://www.cerkno.si>).

Župan Občine Cerkno
Jurij Kavčič

Prenova prostorov v Bevkovi knjižnici

Foto: Bevkova knjižnica Cerkno

Obnovitvena dela, ki ob financiranju Občine Cerkno potekajo že od leta 2012, spreminjajo Bevkovo knjižnico v Cerknem v nadvse prijeten prostor. Po zamenjavi oken in prenovi tlakov so v knjižnici v letošnjem poletju dokončali zamenjavo dotrajanega sistema centralnega ogrevanja s sodobnim sistemom talnega gretja, v nazadnje obnovljenem delu knjižnice so prebelili tudi stene. Prenovljena Bevkova knjižnica je svoja vrata ponovno odprla 14. septembra. V prihodnje v knjižnici ob podpori Občine Cerkno načrtujejo vsaj še postavitev nadstreška pred vhodom, da bo vstop v njihove prostore za vse uporabnike še prijaznejši. (BS) 🌱

Lazec do hitrega interneta

Prebivalci Lazca so v letošnjem letu začeli uporabljati najsodobnejše mobilno omrežje, do katerega imajo dostop tudi prebivalci naselij Plužnje, Otalež, Travniki, Jazne, Masore in Straža. Si.mobil je z omrežjem LTE/4G pokril nove 'bele lise' ali območja, ki do zdaj niso imela dostopa do hitrega interneta ali pa je bil ta zelo slab. Omrežje LTE uporabnikom omogoča enako hiter ali celo hitrejši dostop do interneta kot fiksno omrežje. (MB) 🌱

Nagrajenci Občine Cerkno

Erika Švigelj

BEVKOVO PRIZNANJE

Erika Švigelj, članica Društva godbenikov Cerkno od leta 1979, je do novembra 2014 osemnajst let zapovrstjo opravljala odgovorne naloge predsednice društva. S svojim vestnim in predanim vodenjem godbe je že vse od začetka pomembno prispevala k razvoju godbeništvu v Cerknem. Z njeno ljubeznijo do glasbe in izjemnimi organizacijskimi sposobnostmi je v času njenega predsedovanja godbeniška dejavnost v Cerknem dosegla visoko raven. Kot predsednica pihalnega orkestra je z izjemno energijo bdela nad številnimi dejavnostmi v društvu: usklajevala je vaje, skrbela za organizacijo koncertov ter drugih javnih nastopov godbe v Cerknem in širše, uspešno zagotavljala finančne in materialne vire, zastopala godbo pri dogovorih z lokalno skupnostjo, sponzorji in donatorji ter skrbela za promocijo godbeništvu in ljubiteljske kulture v Cerknem ter širši okolici. S svojim razumevajočim in povezovalnim odnosom je uspešno usklajevala želje dirigenta in godbenikov ter skrbela za ustvarjalno sožitje v godbi. Zavzemala se je tudi za sodelovanje s kulturnimi zavodi, društvi in uglednimi posamezniki ter organizirala številne skupne dejavnosti z lokalnimi organizacijami ter drugimi slovenskimi in tujimi pihalnimi orkestri. Kot predsednica je budno skrbela za razvoj cerkljanske pihalne godbe ter vsestransko podpirala glasbeno izobraževanje v kraju. Uspešno je sodelovala s podružnično glasbeno šolo v Cerknem ter v imenu društva nudila pomoč pri zagotavljanju in izposoji dražjih glasbil za otroke, ki si želijo obiskovati glasbeno šolo. Lani je mesto predsednice v društvu po dolgih letih predala svojemu nasledniku, še vedno pa z dragocenimi izkušnjami pomaga in svetuje novemu vodstvu ter tako pomembno prispeva k nadaljnji uspešni zgodbi cerkljanskega pihalnega orkestra.

Za neprecenljiv prispevek k napredku in razvoju domačega pihalnega orkestra ter izjemno promocijo glasbene kulture med mladino Občina Cerkno Eriki Švigelj podeljuje Bevkovo priznanje za leto 2016.

Evgen Mlakar

BEVKOVA NAGRADA

Evgen Mlakar, domačin prelepe vasi Šebrelje, je izjemno prizadeven pri prostovoljnem delu za vaško skupnost, promociji svojega kraja in življenja v njem. S predano domovinsko ljubeznijo ter veliko odgovornostjo do sovaščanov in obiskovalcev skrbi za dostopnost turistično značilne točke pri svetem Ivanu ter urejenost poti in očesu prijetnega okolja. Evgenu Mlakarju gre zasluga, da je kraj okrog arheološkega najdišča Divje Babe krajinsko privlačen, okolica cerkvice urejena in redno pokošena, pot do najdišča pa utrjena. Redno preverja dostopnost arheološkega najdišča in sleherni konec tedna prostovoljno poskrbi za odprtje cerkvice. Ob tem se dodatno zavzema za promocijo kraja ter občasno zanimivo in s posebnim žarom vodi skupine na ogled Divjih bab z urejene razgledne točke. Kljub pohvalnim rezultatom svojega dela ostaja skromen, tih, nevsiljiv. Svojega prispevka ne izpostavlja in se z njim nerad hvali, ne išče ospredja in pozornosti, temveč se zadovolji z lastnim zadovoljstvom po opravljenem delu. Večkrat ponudi prostovoljno pomoč ob nujnih terenskih popravilih. Z dobrim zgledom pozitivno vpliva na življenje v skupnosti, kar je velika spodbuda za nadaljnje delo na področju družbenega življenja v odmaknjem kraju, kjer je sodelovanje še posebej pomembna vrednota.

Za dolgoleten vesten osebni prispevek k urejenosti in krajinski privlačnosti Šebreljske planote Občina Cerkno Evgenu Mlakarju podeljuje Bevkovo nagrado za leto 2016.

Nuša Jeram

BEVKOVA NAGRADA

Študentka Fakultete za šport v Ljubljani Nuša Jeram se uvršča med perspektivne, zagnane in športu predane predstavnice mlajše generacije orientacijstov na Cerkljanskem. Športni uspehi so poleg naravnega talenta vedno plod predanega in požrtvovalnega dela. Nuša Jeram, članica Orientacijskega kluba Azimut, to zelo dobro ve. Za orientacijo se je navdušila že v osnovni šoli v Cerknem, kjer je v zadnji triadi sodelovala na mnogih šolskih tekmovanjih. Ko se je šolska ekipa na državnem tekmovanju v Cerknem zavihetela na prvo mesto, je uspeh člane celotne ekipe popeljal tudi v svet. V Italiji so leta 2011 Slovenijo zastopali na svetovnem prvenstvu orientacijsktov osnovnošolcev. Izkušnja je bila za Nušo Jeram ena najpomembnejših, saj je postal na njene uspehe pozoren tudi selektor državne reprezentance.

Kot reprezentantka je nato že dijakinja Nuša odpotovala na evropsko mladinsko prvenstvo, kjer je tekmovala z najboljšimi evropskimi predstavniki v kategoriji do 16 let ter zgledno zastopala slovensko reprezentanco v najmočnejši konkurenci. Predano delo, strokovno izpopolnjevanje in skrbno načrtovani treningi so prinesli rezultate: 10. mesto na svetovnem šolskem prvenstvu na Portugalskem pred tremi leti, najboljši slovenski ženski rezultat na mladinskem prvenstvu in posebno priznanje Orientacijske zveze Slovenije. V izjemno uspešnem tekmovalnem letu 2014 je Nuša Jeram v Makedoniji osvojila najboljši slovenski ženski rezultat na dolgih progah ter najboljšo uvrstitev v sprintu na mladinskem svetovnem prvenstvu do 20 let na Norveškem. Sledila sta prestop v članske vrste ter serija uspehov v slovenski članski ligi. Lani je Nuša Jeram kot članica državne reprezentance odpotovala na Balkansko orientacijsko prvenstvo v Bolgarijo ter dosegla tretje mesto v sprintu, drugo mesto na srednjih in dolgih progah v kategoriji žensk do 20 let ter tretje mesto v ženski članski štafeti. Nuša Jeram je s svojim predanim delom in sedanji, pa tudi prihodnjimi športnimi uspehi, ki so zagotovo še pred njo, odličen zgled mladim generacijam Cerkljanov.

Za izjemne dosežke na področju orientacijskega teka in širjenje dobrega zgleda uspešne športnice med mladino Občina Cerkno Nuši Jeram podeljuje Bevkovo nagrado za leto 2016.

Turistično društvo Šebrelje

BEVKOVA NAGRADA

Turistično društvo Šebrelje je bilo ustanovljeno leta 1998 in sprva ni štelo več kot deset članov. Njihovo število se je že dve leti po ustanovitvi početverilo. Člani so se sprva udeleževali prireditvev sosednjih turističnih društev ter se z veliko vnemo lotili promocije lokalnih turističnih značilnosti. Posebne omembe vredno je ohranjanje dediščine prve svetovne vojne. Društvo je pod okriljem Zavoda za kulturno dediščino Nova Gorica uredilo in strokovno očistilo jarke in kaverne ter nekdanjo obsežno pot za mule – »Harlovo mulatjero« na strmem klanecu od Reke do cerkvice svetega Ivana. Sledila je vrsta odgovornih in zahtevnih del: postavitev stopnic na stezi iz Divjih bab proti Reki, postavitev energijskih točk v parku Divje babe, izgradnja informativne table na prenovljenem kozolcu v središču vasi, ureditev označevalnih panojev z zgodovino Divjih Bab pred vhodom v najdišče ter ureditev mnogih drugih turističnih pomnikov, ki se zdijo današnjemu obiskovalcu samoumevni. Oktobra 2011 je Turistično društvo Šebrelje aktivno sodelovalo pri postavitvi nove stalne razstave »Neandertalec in njegova piščal« v prostorih zadružnega doma. Spodbudilo je številne organizirane pohode in izlete krajanov ter akcijo izbora najbolj urejene domačije, s katero so bili prebivalci Šebrelj posebej motivirani k skrbi za urejeno okolje svojega domovanja. Člani društva si ves čas prizadevajo ohranjanju in širiti članstvo ter iščejo različne možnosti pridobivanja sredstev, pri čemer je izrazita njihova osebna iznajdljivost in domiselnost, saj so z zbranimi sredstvi že oblikovali sodobno predstavitev Šebreljske planote na spletu. Turistično društvo Šebrelje se tako lahko pohvali z več kot petnajstletno tradicijo, pa tudi z novimi dosežki, uspehi, idejami ter predvsem množičnostjo sodelovanja, kar je prvenstvena želja in vizija društva.

Za predano in strokovno delo ob ohranjanju kulturne dediščine in turističnih znamenitosti Šebreljske planote Občina Cerkno Turističnemu društvu Šebrelje podeljuje Bevkovo nagrado za leto 2016.

Sanacija plazov in prenova mostov ter cestnih odsekov

Uspešno izvedene investicije

Občina Cerkno

Asfaltacija cestnega odseka na Kurjem vrhu

Cesta na Kurji vrh pred prenovo

Izravnavna cestišča

Sanacija mostu v Gorjah

Most v Gorjah pred sanacijo

Sanacija mostu v Gorjah

Sanacija mostu preko potoka Zapoška pri Zdravstvenem domu

Most pred začetkom obnovitvenih del

Pričetek gradnje novega mostu pri Zdravstvenem domu

Sanacija plazov v Mostaniji, v Platiševi ulici v Cerknem

Sanirano stanje plazov v Mostaniji

Iztok in končno stanje saniranega plazov

Cesta med Zakojco in Hudajužno spet prevozna

Letošnja prireditev Poletje pod Kojco, ki je 17. julija potekala v Zakojci, se je pričela z odprtjem 4 km dolge makadamske ceste Zakojca-Hudajužna, ki je bila zaradi udara zaprta kar štiri leta. Cesta je pomembna predvsem zaradi dnevnih migracij prebivalcev, ki se iz Baške grape vozijo na delo v Cerkno. Obnovljen cestni odsek sta ob prisotnosti predsednikov krajevnih skupnosti in domačinov uradno odprla župan Občine Cerkno Jurij Kavčič in podžupanja Občine Tolmin Martina Kenda. (OZ)

foto: Cveto Zgaga

Sanacija plazov Podnjivč v Dolenjih Novakih

Sondažni izkop plazov Podnjivč

Zaključen spodnji del sanacije

Razširitev ovinka Črna Mlaka - Šebrelje

Postavitev novega opornega zidu na cesti med Črno Mlako in Šebreljami

Postavitev odbojnih ograj na cesti v Orehek

Nova odbojna ograja na cesti v Orehek

Ste opazili znake bolezni modrikastega jezika ali vozličastega dermatitisa?

Veterinarska ambulanta v Cerknem ob nedavnih novicah o pojavu **bolezni modrikastega jezika** rejcem drobnice in goveda na Cerkljanskem svetu, naj bodo pozorni na kakršnekoli znake bolezni pri svojih živalih: vročino, slinjenje, razjede in vnetje sluznic ustnic in jezika ter šepavost. Bolezen se je že razširila po vsej Sloveniji.

Druga, ekonomsko še pomembnejša, je **bolezen vozličastega dermatitisa**, ki lahko kaj hitro prizadene tudi slovensko govedo. Gre za virusno bolezen, ki se kaže z vročino, vnetjem nosne sluznice, očesnih veznic in slinjenjem. Bistven je pojav vozličkov pod kožo, velikosti 2 do 5 centimetrov, s povečanimi bezgavkami. Bolezen lahko preprečite z nakupom zdravih živali iz preverjenih čred (pozor pri nakupu telet iz držav Zahodnega Balkana).

Zaradi posrednih škod in izgube dohodka obe bolezni hudo prizadeneta ekonomiko reje. Več informacij o izgledu in poteku obeh bolezni najdete na spletni strani Uprave za varno hrano <http://www.uvhvvr.gov.si/>. (Katja Hladnik Trček)

Brezplačno svetovanje za kmetovalce

V okviru spodbujanja **neposredne prodaje in dopolnilnih dejavnosti** na kmetiji, lahko kmetje in drugi uporabniki z območja občin Cerkno, Idrija in Logatec na Idrijsko-Cerkljanski razvojni agenciji v Idriji prejmete brezplačne informacije in svetovanja.

V dogovoru z Občino Cerkno bo **v sredo, 19. oktobra 2016, med 8.30 in 12. uro**, na voljo brezplačno svetovanje v Cerknem, in sicer v sejni sobi Občine Cerkno. Prebivalcem občine Cerkno bo na voljo več terminov, zato se je potrebno predhodno prijaviti na T: 05 37 43 914 ali E: darja.lahajnar@icra.si. (ICRA)

O dogajanju pred skupščino družbe Certa Holding in po njej

Brez sodelovanja ne bo šlo

Ivan Seljak

Zanesljivo lahko zapišemo, da je 20-letna zgodovina cerkljanske Certe ena najbolj mirnih, oziroma najbolj konzervativnih, kar jih poznamo v Sloveniji. Tudi lastninjenje cerkljanske Ete je bilo nekaj posebnega, saj se je odvijalo istočasno s prodajo večinskega deleža družbi E.G.O., ki je bila v Eti prisotna že od začetka sedemdesetih dalje.

Rezultat prehoda iz družbenega kapitala v zasebno obliko je znan: E.G.O. je z doplačilom pridobil 75% kapitala v Eti, v tedanjo Novo Eto, kasneje poimenovano Certa, pa so bila preknjižene neproizvodne dejavnosti, turistični objekti, stanovanjski sklad in tako dalje. Z denarjem Certe se je kasneje vlagalo v smučišče, večinski delež v kobariški družbi TIK in druge naložbe. O tokovih med lastniki delnic, ki so do njih prišli s certifikati, se ni veliko govorilo. Še največ enkrat letno, ko je potekala skupščina, pa še ta v Ljubljani, in po njej, ko se je ugibalo o višini dividend. Tu in tam je ozračje razgibala kakšna menjava v vodstvu povezanih družb.

Odkup delnic za skritega kupca
Razumljivo je, da je toliko večji vihar povzročila nenadna javna informacija, da skriti kupec preko posredniške hiše Ilirika odkupuje delnice, katerih lastniška struktura se ni veliko spremenila vse od ustanovitve Certe d. d. in kasneje pooblaščenke Certe Holding d. d. Od tu dalje se je o dogodkih v Cerknem pisalo več kot prej v celem desetletju. Kljub relativno nizki ceni so se našli prodajalci, na drugi strani se je rodila Civilna iniciativa z namenom zaustavitve domnevnega prepoceni in popolnoma netransparentnega nakupa delnic. Vrstila

so se ugibanja o skritem kupcu delnic, ki nekaterih ni motil, medtem ko so drugi v nakupu videli prikrito tajkunizacijo Cerkljanske. Na parket so istočasno stopili še nekateri podjetniki, ki so s Certo in Občino Cerkno podpisali pismo o nameri vlaganj v cerkljansko gospodarstvo. Kot odgovor je sledilo protestno pismo podobne skupine, ki je izrazila prepričanje, da gre za maneuver izbrane družbe, saj k sodelovanju niso bili povabljeni tudi drugi interese.

Napoved skupščine dvignila temperaturo
Vročica se je stopnjevala z objavo datuma skupščine, v ponedeljek, 29. avgusta, saj je Civilna iniciativa pričela zbirati pooblastila delničarjev. Cilji so bili jasni: preglasovati predlagane sklepe skupščine in izvoliti nov nadzorni svet, razrešiti direktorja **Zorana Goloba** in druge odgovorne vseh navzkrižnih vodstvenih in nadzornih funkcij. Dogajanje zadnjih dni pred skupščino je že nakazovalo nemirne dogodke, še posebej po preložitvi skupščine za nekaj dni, kar so sklicatelji utemeljevali z izgubo časa ob postopku sodnega varstva zbranih pooblastil Civilne iniciative. V bojazni, da bi pooblastila izgubila veljavo, je Civilna iniciativa preko socialnih omrežij pozvala podpisnike, naj se skupščine, ki je potekala

1. septembra 2016, v Hotelu Cerkno, osebno udeležijo.

Dogodek, ki ga velja pozabiti
Dogodki, ki so sledili, so v nekaj urah postali atrakcija vseh slovenskih medijskih hiš. Varnostniki so preprečili, da bi posamezniki vstopili v prostore, v katerih je potekala skupščina. Razvili so se nemiri, ki so sami po sebi klicali po večji prisotnosti policije. Incident z gasilnim aparatom in napovedan bombni alarm sta množici le še pogrela.

Kaj se je dogajalo na skupščini, je več sto malih delničarjev izvedelo po tem, ko je pred njih najprej stopil odvetnik Civilne iniciative **Sebastjan Kerčmar**. Skupščina družbe Certa Holding je ob dejstvu, da nekateri mali delničarji zaradi po mnenju uprave nepravilno izpolnjenih pooblastil niso mogli glasovati, sprejela s strani vodstva predlagane sklepe in v nadzorni svet imenovala **Marjana Simoniča**, **Silvija Štremflja** in **Ernesta Podobnika**. Kot je povedal odvetnik **Bojan Pečenko**, ki je vodil skupščino, nekatera pooblastila niso bila pravilno izpolnjena, nekateri delničarji pa so dali pooblastila več pooblaščenecem.

Mali delničarji, združeni v civilno pobudo Za uspešnejši razvoj Cerkljanske, so želeli, da ta mesta zasedejo **Sebastjan Kerčmar**, **Marta Deisinger** in **Mojca Mavrič**. Tako bi nadzorni svet po njihovem mnenju lahko med drugim zagotovil, da Certa Holding še naprej ostane v lasti malih delničarjev.

Nemiri so se nadaljevali v večerne ure, zato je policija izvajala posebne ukrepe varovanja udeležencev skupščine in jim omogočila zapustitev prostorov Hotela Cerkno.

Seveda gre za dogodek, na katerega bi morali, kot smo že večkrat povedali,

vsi skupaj čim prej pozabiti. To pa ne bo lahko. Ne toliko zaradi pravnih nejasnosti in nadaljevanj bojev po sodnih dvorana, kot zaradi prepada, ki je zazijal med ljudmi v kraju, ki z mnogimi stvarmi niso niti seznanjeni, ali bolje rečeno, niso imeli možnosti biti seznanjeni.

Nenapovedane odločitve
Dnevi po omenjeni skupščini so prinesli nekaj nenapovedanih odločitev, a vse kaže, da se različni pogledi niti malo niso zbližali. Najprej se je odvijalo nekoliko nenavadno bogoslužje z mašo, ki jo je v prid pomiritve daroval domači župnik **Matej Kobal**. Kasneje je družba Certa svoje delničarje in krajane obvestila, da je z namenom umiritve razmer odstopil direktor holdinga Zoran Golob, nadzorni svet pa je na prvi redni seji na to mesto postavil mladega ekonomista, nekdanjega direktorja Zavoda LTO Laufar Cerkno, **Boruta Piriha**. Civilna iniciativa te poteze ni pozdravila. Še več – v sporočilu za javnost je jasno povedala, da drugih postopkov od razveljavitve sklepov skupščine ne priznava, menjava na vrhu Certe pa označila za sprevrženo moralo.

Naprej le z ustvarjanjem nove vrednosti
In kaj naj zapišemo ob koncu? Upati je vsaj, da so poizkusi prenašanja nemirne situacije v proizvodne prostore tovarne Eta, pa tudi bojkotiranja dejavnosti Hotela Cerkno, izzveneli v prazno. Pravzaprav zgodba še zdaleč nima konca, le eno resnico, ki je tako rekoč večna: brez ponovnega sodelovanja v kraju ne bo šlo, pa tudi brez svežine idej ne. Tolikokrat omenjenim delnicam bodo sledile dividende le, če bo v dolini ustvarjena nova vrednost. V nobenem primeru pa jih ne bo prineslo sovraštvo, ki pa je zelo globoko posejano. 🌱

Izjava družbe Certa Holding d. d.

Uprava družbe CERTA HOLDING d. d. odločno zavrača vse medijske insinuacije in laži, ki jih v zvezi skupščino družbe razširja Civilna iniciativa. Prijave za skupščino je družba na podlagi zakona, statuta in objavljenega sklica skupščine zbirala do 25. 8. 2016. Namen predhodnih prijav na skupščino družbe je predvsem organizacijski: da lahko sklicatelj zagotovi vse potrebne tehnične pogoje za izvedbo skupščine. Gre za organiziran civiliziran shod in ne za ulični shod, ne nazadnje gre upoštevati tudi varnostni vidik. Na skupščino se je do 25. 8. 2016 prijavilo 38 udeležencev, nekateri osebno, kot posamični delničarji, večina pa je za skupščino prijavila in delegirala svoje pooblaščenke, ki so v ta namen izrecno zbirali pooblastila za udeležbo na skupščini. Prav vsem tem je bil omogočen dostop na skupščino, glasovalne pravice pa dane zgolj v okviru veljavnih pooblastil. Sklepanje delničarjev je bilo zato povsem legitimno in zakonito, sprejeti sklepi so veljavni in zakoniti, napovedane so bile izpodbojne tožbe, o katerih bo odločalo sodišče. Sodišče je že zavrnilo predlog nekaterih malih delničarjev za izdajo začasne odredbe v tej zvezi. Dogajanje ob skupščini, ki je bilo pospremljeno z nasiljem in hujskanjem k nasilnemu obnašanju, obsojamo in se od njega odločno distanciramo. Z namenom umiritve pregetih razmer, v dobro vseh deležnikov, je na svojo lastno željo predlagal razrešitev dosedanji direktor Zorko Golob, zato je nadzorni svet 15. 9. 2016 imenoval novega direktorja Boruta Piriha, uni. dipl. ekon. iz Cerknega.

Izjava Civilne iniciative

Vodstvo Certa Holdinga pod taktirko Zorka Goloba je na skupščini kljub jasno izraženi drugačni volji delničarjev, ki so za imenovanje novega nadzornega sveta zbrali več kot 50 odstotkov vseh glasovalnih pravic (kar pomeni več kot trikrat več glasov kot podporniki uprave), z očitno nedopustno zlorabo svojega položaja, poskrbelo za nelegitimno izvolitev nadzornega sveta v sestavi Marjana Simoniča, Ernesta Podobnika in Silvija Štremflja. Pri tem so pooblastila delničarjev, ki so glasovali za nov nadzorni svet v sestavi Sebastjan Kerčmar, Mojca Mavrič in Marta Deisinger razglasili za nična, varnostniki pa so delničarjem preprečili udeležbo na skupščini. Žal je za predloge Zorka Goloba v imenu vseh občanov glasoval tudi župan Občine Cerkno, čeprav so delničarji, občani občine Cerkno, temu predlogu večinsko nasprotovali. Ob tako očitnih kršitvah in zlorabah položaja so vsi sklepi, ki jih sprejme tako imenovani nadzorni svet, nični in brez vsakršnega učinka, s tem pa tudi odpoklic Zorka Goloba in imenovanje Boruta Piriha na njegovo mesto.

Stališče pooblaščenecv, ki so zbrali preko 50 odstotkov vseh glasovalnih pravic, ostaja povsem jasno:

- imenovanje novega nadzornega sveta, ki ga je podprla večina delničarjev,
- krivdna razrešitev Zorka Goloba z vseh funkcij v skupini Certa.

Z vsemi pravnimi sredstvi bomo poskrbeli, da se večinsko izražena volja delničarjev čim prej uresniči in družba vrne v upravljanje delničarjem.

Andrej Zupan, dirigent Društva godbenikov Cerkljansko

Koncerti so naši otroci

Helena Pregelj Tušar

Akademski glasbenik klarinetist, ki solistično in v komornih zasedbah nastopa na številnih odrih doma in po svetu, profesor klarineta in dirigent pihalnega orkestra na Konservatoriju za glasbo in balet Ljubljana ter izredni profesor za klarinet na Akademiji za glasbo v Ljubljani Andrej Zupan že trinajst let dirigira Godbenemu društvu Cerkljansko. Cerkljanski orkester pod njegovo taktirko presega raven amaterskega igranja in leto za letom navdušuje na izvirnih tematskih koncertih.

Kaj glasbenika s tako razgibanim profesionalnim življenjem, kakršnega imate vi, motivira, da že trinajst let iz Ljubljane prihaja v Cerkljansko in dirigira ljubiteljskemu orkestru?

Na profesionalnem glasbenem področju res delujem zelo široko. V Cerkljansko me

morda še bolj kot glasbeno druženje vlečejo odnosi z godbeniki, njihova iskrenost, pripravljenost, da stopimo skupaj za isto stvar, si pomagamo. Godbeniki znajo poslušati, znajo razumeti. Izražajo posebno toplino, kakršne pri profesionalcih nisem vajen.

Kako ste prišli v stik s cerkljansko godbo?

Moj začetek je malce nenavaden. Cerkljanska godba se je na pragu nove sezone razšla s prejšnjim dirigentom in tako le dva meseca pred tradicionalnim novoletnim koncertom iskala novega. Takratna predsednica društva godbenikov Erika Švigelj je za nasvet prosila Boštjana Cveka, ki je poznal ogromno glasbenikov. Njegov prijatelj, klarinetist Boštjan Gombač, je predlagal mene. Sam nad idejo nisem bil navdušen. Takrat sem igral v opernem orkestru v Ljubljani, ki je pogosto nastopal ravno v času, ko naj bi imel vaje s cerkljanskim. Zdelo se mi je tudi prenaporno, da bi se vsak teden vozil iz Ljubljane v Cerkljansko. Poleg tega nisem bil prepričan, ali lahko amaterski orkester, ki je bil v tistem času usmerjen predvsem k zabavni glasbi, pripeljem do koncertiranja. V Cerkljanskem pa so vztrajali in me pregovorili, da se z njimi sestanem. Ko sem se peljal na prvo srečanje, je zelo deževalo, ovinkasta cesta proti Cerkljanskemu pa je bila spolzka in polna mokrega listja.

Kot bi vse delalo proti vašemu prihodu v Cerkljansko.

Vse! Iz Cerkljanske sem se vračal domov popolnoma odločen, da tega izziva ne bom sprejel. Če sem čisto iskren, sploh ne vem, kaj me je gnalo, da sem

kasneje vseeno pristal. Razum zagotovo ne. Ravno v tem času sem zamenjal službo, postal profesor na Akademiji za glasbo in Konservatoriju za glasbo in balet. Petkovi večeri so se tako sprostili in vlogo dirigenta v Cerkljanskem sem lažje sprejel. Zdaj že trinajst let dvakrat tedensko prihajam v Cerkljansko, kar zame pomeni ogromno odrekanja. Imam veliko srečo, da me okolica razume in sprejema.

Kakšen prvi vtis je na vas napravil orkester?

Že na začetku sem opazil, da gre za posebne ljudi. Neverjetno skromne. Ljudi, ki potrebujejo čas, da razvijejo zaupanje, a so hkrati odkriti in izjemno spoštljivi. Najprej so mi bili godbeniki všeč po človeški plati. Sčasoma sem spoznal, da so tudi zelo dobri glasbeniki. Sposobni so presegati meje amaterizma, pa se tega niti ne zavedajo.

Trenutek, ko je družba Eta, pred štirimi desetletji pobudnica ustanovitve orkestra, odpovedala sodelovanje, je bil za orkester, verjetno tudi za vas osebno, težek.

Res je. To je bil verjetno najbolj dramatičen trenutek v zgodovini orkestra. Eta je cerkljansko godbo spravila na svet. Bila je temelj vsega. Zagotavljala je prostore, instrumente, uniforme, note, gostovanja, strokoven kader za vodenje orkestra. Z nekdanim direktorjem Rafaelom Mavrijem sva bila prijatelja. Neverjetno me je cenil. Kjerkoli smo se pojavili, je želel, da sedim poleg njega. Kdaj pa kdaj je izrazil tudi željo, da bi zaigrali skladbo, ki mu je bila posebej všeč; na decembrskem koncertu denimo kakšno božično. Bil je velik človek, ki je dal Cerkljanskemu nepozaben pečat. Skrbel je za kraj in ljudi kot oče. To sem pri njem zelo občudoval. Velikokrat mi je pripovedoval o svojem načinu razmišljanja, poslovanja, tudi zaposlovanja. Želel je, da bi imel vsakdo v Cerkljanskem možnost delati. Takšno razmišljanje se mi je zdelo zelo plemenito. Godba ga je zanimala in odobrila je vse naše ideje. Pokroviteljstvo se je nekaj časa nadaljevalo tudi po menjavi vodstva Ete. Prekinitev sodelovanja pa je seveda za godbo pomenila velik šok.

Kaj vas je spodbudilo, da takrat niste odnehali?

Ko gori za petami, človek teče najhitreje. Naprej sta nas gnala želja po preživetju in dejstvo, da smo v orkester malo pred tem sprejeli petnajst mladih članov. Vsi smo bili edini: mladih ne smemo pustiti na cedilu. Tudi godbe ne, ker jo imamo vsi radi. Takrat sem spoznal, kakšno širino in vizionarstvo premorejo ti ljudje. V krizi najprej pretehtaš, čemu bi se lahko odpovedal. Lahko bi začeli razmišljati, ali še potrebujejo takšnega dirigenta? A niso.

Poudariti moram, da je godba lahko obstala, ker je z velikim razumevanjem župana Jurija Kavčiča pokroviteljstvo prevzela Občina Cerkljansko. Mislim, da je Občina s tem ravnala zelo modro. Mladi se lahko v petek zvečer zbirajo, igrajo, se družijo s sebi enakimi. To ima veliko vrednost.

Vas veseli, da ste ostali?

Seveda. Cerkljanska godba je eno redkih okolij, kjer mi ni potrebno nositi nikakršnih mask ali izbirati zelo preišljenih besed. Lahko sem popolnoma spontan. Takšen, kot sem v resnici. Takšnega me godbeniki sprejemajo. Za to, da sta se moj svet, ki ni niti malo podoben svetu ljubiteljskih glasbenikov, ter njihov svet povezala, imata velike zasluge nekdanja predsednica in sedanji predsednik društva. Erika Švigelj je s svojo modrostjo, preudarnostjo, instinktivnostjo in inteligenco vedno znala

Cerkljanska godba je eno redkih okolij, kjer sem lahko popolnoma spontan. Takšen, kot sem v resnici. In takšnega me godbeniki sprejemajo.

moje ideje pravilno predstaviti orkestru, poiskati rešitve in priti do rezultatov. Robert Kuralt, ki jo je nasledil, je prav tako zelo delaven in inteligenten, človek pogovora in vizije. Z njim se da načrtovati. Ni skeptik, ampak optimist. Z nasmehom pokaže, da bo s timom, ki ga je oblikoval, možno uresničiti vsako, še tako noro idejo.

Kako izbirate repertoar, da je všeč občinstvu, godbenikom in vam pa izziv?

Ugotovil sem, da imajo ljudje radi tematske koncerte. Kot rdečo nit koncerta tako včasih izberem žanr, na primer operno glasbo, rock glasbo, koncertne koračnice, ali pa tematiko, kot na primer veselje ali živali. Znotraj tega iščem primerne skladbe. Orkestru je tak izbor glasbe vedno všeč. Tudi poslušalci pridejo na koncert z zanimanjem in radovednostjo.

V Cerkljanskem, pa tudi v drugod, so dvorane ob nastopu pihalnega orkestra vedno polne. Zakaj nas njegov zvok tako pritegne in prepriča?

Zvok pihalnega orkestra ti mora biti enostavno všeč. Pihalnemu orkestru ne moreš dirigirati, če njegov zvok ni nekaj najlepšega, kar si slišal. Kot dirigent moram poiskati sozvočja, harmonije, toplino

zvoka. To, kar delamo v Cerknem, še zdaleč ni 'plehmuska', pač pa koncertni pihalni orkester. Kultura izvajanja je na zelo visoki ravni. Nobena skladba ni narejena ali zaigrana na pol, zato na koncertih ni občutka negotovosti. Godbeniki na odru enostavno uživajo.

Prav zato lahko skupaj z vami uživajo tudi poslušalci, kajne?

Če ste kdaj opazovali godbenike na naših koncertih, ste lahko videli, da je njihova koncentracija stoo odstotna. Na koncertu so godbeniki najbolj disciplinirani, najbolj ponotranjeni, najbolj željni uspeha. To so resnično globoka čustva. Takšna, kot jih doživljaš, ko želiš, da bi tvojemu otroku nekaj uspelo. Ti koncerti so naši otroci. Spremljamo jih z najglobljimi občutki in z njimi pošiljamo našo glasbo v svet. Zelo pomembni pa sta tudi karizma in energija dirigenta, ki ju vnaša v nastope.

Po katerih koncertih ste bili najbolj zadovoljni?

Večina koncertov je bilo takšnih. Večjih napak ni nikoli. Če se pripeti manjši spodrsrlaj, ga publika niti ne sliši, pa tudi sam mu ne posvečam posebne pozornosti. Glasba je živa stvar, ustvarjanje na licu mesta. Za razliko od slikarja nimamo možnosti raztrgati platna, ga vreči v koš, ne da bi ga kdo videl. Ustvarjamo pred očmi in ušesi ljudi in takrat moramo igrati najboljše. Pomembno se mi zdi, da poleg glasbenega ustvarjanja, ki je naša osnovna dejavnost, združujemo ljudi. Naša glasba povezuje, osrečuje poslušalce. Zato imamo v kraju veliko večjo vlogo, kot se zdi na prvi pogled.

Vam kot profesionalnemu glasbeniku pri delu z ljubiteljskim orkestrom pomeni izziv pokazati ravno pravo mero zahtevnosti?

Skozi vsa leta igranja, poučevanja in dirigentskega dela sem razvil zelo močan občutek za mejo, do katere lahko grem z orkestrom. Ko vem, da smo jo dosegli, da smo prišli do končnega cilja, seveda odneham in to raven le še vzdržujem. Vedno pa izbiram skladbe, s katerimi lahko v umetniškem smislu pridemo zelo visoko. Zavedam se, da so kriteriji pri delu z glasbeniki na Konservatoriju in Akademiji,

ki po pet ur dnevno vadijo, popolnoma drugačni. A to sploh ni pomembno. Pomembno je, da pri cerkljanskem ljubiteljskem orkestru verjamemo v to, kar delamo, da naredimo največ, kar zmoremo, in pri tem tudi uživamo.

Imajo v drugih državah, kjer ste nastopali, podoben odnos do ljubiteljske kulture kot pri nas?

V vseh deželah poznajo in gojijo ljubiteljsko kulturo. To je identiteta naroda. Veliki in mali narodi so nanjo zelo ponosni. Ni naroda brez lastne folklore, lastne etno glasbe. Tudi godbe so priljubljene drugod po Evropi, v Ameriki, na Japonskem. Tega, da bi skoraj vsaka vas imela svojo godbo, pa v tujini nisem srečal. Svetovni fenomen je, da se toliko Slovencev ukvarja z glasbo. Skoraj vsaka slovenska družina ima vsaj enega glasbenika, ki poje v zboru ali igra v orkestru.

Z glasbo je bilo in je še zelo prežeto tudi vaše družinsko življenje. Odraščali ste ob očetu, priznanem klarinetistu in pedagogu Alojzu Zupanu. Poleg znanja ste verjetno od njega prejeli tudi pomembne vrednote, ki jih danes prenašate naprej, glasbenikom in poslušalcem.

Točno tako, kot ste povedali. Kot veste, je bil moj oče velik glasbenik, klarinetist, profesor, tudi dirigent. Verjetno ga pozna sleherni amaterski ali profesionalni glasbenik v Sloveniji in širše. Imel sem priložnost in srečo, da sem lahko živel z njim in se od njega učil že kot otrok, najprej seveda igranja klarineta. Z njim sem sedel skupaj v Simfoničnem orkestru RTV Slovenija. To je verjetno največja sreča, ki sem jo doživel kot glasbenik. Oče me je učil na srednji stopnji, Akademiji in potem še na podiplomskem študiju. Igral sem v orkestru, ki mu je dirigiral. Spoznal sem njegovo delo in njegovo glasbeno veličino. Mimo nekaterih stvari, ki mi jih je vcepil, še danes ne morem.

Katere imate v mislih?

Zelo rad je imel uverture, Straussove valčke, seveda tudi druge zvrsti glasbe. V repertoar je redno uvrščal skladbe, ki so bile izziv orkestru in njemu kot dirigentu. Danes tudi sam skoraj vedno v program koncertov uvrstim uverture, zelo blizu so mi dunajski

Foto: Bojan Tavčar

V Cerkno me morda še bolj kot glasbeno druženje vlečejo odnosi z godbeniki, njihova iskrenost, pripravljenost, da stopimo skupaj za isto stvar, si pomagamo.

valčki, ki bi jih lahko dirigiral z zaprtimi očmi. Oče je bil največji vzornik v mojem življenju. Bil je človek, od katerega sem se največ naučil, ne le v glasbi, tudi v odnosih.

Kaj vam v medosebnih odnosih - njihov pomen večkrat poudarjate - največ pomeni?

Največ mi pomeni, da so ljudje odkriti in iskreni. Všeč mi je, če mislijo in govorijo isto. Nasprotno mi ni všeč, če imajo dodatne namene, ki niso iskreni. Zelo pomembno se mi zdi tudi to, da se ljudje znajo veseliti. Sam sem najbolj vesel, če v drugem prepoznam, da je v sebi ohranil delček otroka, otroške igrivosti in iskrenosti.

Prepoznavate neiskrenost tudi v glasbi?

Seveda. Zelo hitro. Marsikdo namreč stremi k hitremu, navideznemu uspehu. V želji po uspehu ljudje postanejo lakomni, začnejo prehitevati čas. Žal je takšne neiskrenosti v glasbi danes precej.

Vrniva se v Cerkno. Orkestru dirigirate v 'zibelki svetovne glasbe', kot bi se izrazil pokojni glasbenik Ljuben Dimkaroski.

Res je in srečo imamo, da so piščal, ki velja za najstarejše glasbilo na svetu, našli ravno pri nas, v Cerknem. Veliko srečo. Muzikologi so v najdbi prepoznali glasbilo, glasbeniki so jo oživeli. Kot človek, ki veliko potuje, pa bi si želel, da bi bila piščal iz Divjih Bab v svetu bolj prepoznavna, da bi zasedala bolj vidno mesto v glavah in srcih ljudi in kraja.

Prejle ste se izrazili z besedami 'pri nas v Cerknem'. Se na Cerkljanskem počutite doma? Z ženo, sopranistko Natašo Zupan, sta tu pripravila celo poročno slavlje.

Pred leti sem se v intervjuju, ko je beseda nanesla na Cerkno, pošalil, da se tu morda kdaj celo poročim. Potem sva z ženo res pripravila poročno slavlje v Cerknem, čeprav nihče od naju ne izhaja iz teh krajev. Pomislil

sem, zakaj bi iskal drugje, če pa imamo tu krasno okolje in čudovite ljudi, ki so z nasmehom na obrazu pripravljeni uresničiti vse najine želje?

Ste tudi nagrajenec Občine Cerkno. Kaj vam pomeni to priznanje?

Pomeni, da je moje delo z orkestrom opaženo, širše priznано in je ljudem mar, kaj delamo. To me zelo veseli.

Z mislimi ste zagotovo že pri novoletnem koncertu cerkljanskih godbenikov. Kaj pripravljate?

Na televiziji zadnja leta spremljamo poplavo raznih resničnostnih šovov in dvobojev. Utrnila se mi je ideja, da bi na letošnjem novoletnem koncertu združili dva glasbena velikana in dve glasbeni zvrsti. Valček in polko. Johanna Straussa in Slavka Avsenika. Na oder bomo postavili njune največje uspešnice, v smislu dobronamerne in konstruktivnega glasbenega dvoboja. Skladbe, ki jih bomo izvajali, bodo ljudje hitro prepoznali. S Straussovimi valčki bomo koncert seveda poskusili približati tudi vzdusju, ki v tem času vlada na Dunaju. Vsi poznamo znameniti novoletni koncert dunajskih filharmonikov, ki v svetovnem merilu velja za enega največjih glasbenih dogodkov in sem ga imel priložnost pred štirimi leti, kot eden redkih Slovencev, celo obiskati skupaj z ženo. Duh tega koncerta in veličino dogodka želim skupaj z godbeniki prenesti tudi na cerkljanski oder, kjer bosta dva glasbena velikana zasijala v vsej svoji lepoti. 🌱

Foto: Bojan Tavčar

Bevkovi dnevi 2016

Gostili pisateljico Janjo Vidmar

Sandro Oblak

Z odprtjem razstave članov Društva upokojencev Cerkno se je v sredo, 18. septembra, v Bevkovi knjižnici pričela glavna dogodka ob prireditvi Bevkovi dnevi, ki poteka v spomin literarnemu velikanu in našemu rojaku Francetu Bevku.

Jubilejno leto

Sedemdeset let Glasbene šole

Martin Lavrič in Tonja Lapanja Brenčič

Glasbena šola Idrija s podružnicama v Cerknem in Črnem Vrhu nad Idrijo letos praznuje 70. obletnico delovanja.

Jubilejni koncert v Cerknem

Ob ustanovitvi, leta 1946, je šola sprejela prvih 88 učencev. Danes matično šolo v Idriji obiskuje 274, podružnični šoli v Cerknem in Črnem Vrhu pa 106 učencev.

“Včasih radi pozabimo, da ljudje nismo le materialna bitja. Smo tudi duhovna bitja in glasba je edina umetnost, ki je prisotna povsod po svetu, pri vseh ljudstvih, v vseh kulturah, v vseh regijah. Če lahko za katerokoli stvar rečemo, da je občečloveška, potem je to glasba,” ob

jubileju poudarja ravnateljica Tonja Lapanja Brenčič.

Glasbena šola je visoko obletnico delovanja obeležila s tremi koncerti; eden od njih je sredi junija potekal v Cerknem. Praznovanje jubileja so podprli donatorji, ki se jim Glasbena šola iskreno zahvaljuje: **Občina Cerkno, Občina Idrija, Koncern Kolektor, Eta Cerkno – E.G.O., Brus transport Godovič, Krajevna skupnost Idrija in BLT d.o.o. Idrija.** 🌱

Zgodba o vrednotah

Milan Koželj

Marjeta Mavri je v okviru letošnjih Bevkovih dnevov predstavila svoj knjižni prvenec z naslovom Rdeča.

Marjeta Mavri z županom Jurijem Kavčičem

Pustolovski mladinski roman mlade dijakinje z Bukovega, bivše učenke Osnovne šole Cerkno, Marjete Mavri, je že štirindvajseta knjiga, ki jo je sofinancirala Občina Cerkno ob podpori župana Jurija Kavčiča. Prvenec Marjete Mavri, ki ga je Založba Bogataj z bogatim kulturnim programom predstavila v okviru letošnjih Bevkovih dnevov, 18. septembra na Bevkovi domačiji v Zakojci, je pustolovski roman o plemenitih bojevnih nenavadnih umišljenih svetov, mešanica pustolovstva in pravljice s povsem realnim sporočilom: da bo življenje znosnejše le, če bomo znali v njem ohranjati vrednote in zanje trdo garati. 🌱

Foto: arhiv CN

Pisateljica Janja Vidmar

V četrtek je v ČSOD Cerkno okrog 50 mladih gledalcev prisostvovalo projekciji filmov produkcije KUD Cerkno. Petkov večer je glasbeno obarvala skupina Čedahuči, ki je nastopila v nabito polnem baru Gabrijel. V soboto dopoldne je pred hotelom Cerkno potekala že tradicionalna kulinarčno-ekološka tržnica, zvečer pa v Bevkovi knjižnici pogovor s pisateljico Janjo Vidmar.

V nedeljo zjutraj so se pohodniki po treh trasah odpravili z dveh izhodišč, Cerknega in Hudajužne, njihov cilj pa je bila Bevkova domačija v Zakojci. Tam se je zbralo okrog sto pohodnikov in ostalih gostov. Ob 12. uri je pred domačijo potekal kulturni program, ki so ga med drugim popestrili Janja Vidmar ter duo Bakalina, v hiši pa so

člani TD pod Kojco prikazali domača dela in opravila. Dež nam je kljub slabi napovedi prizanesel, saj nas je začel močiti šele, ko je bilo kulturne prireditve konec. Kljub vremenu se je veselo dogajanje nadaljevalo na kmetiji pri Flandru, kjer so postregli z Bevkovim kosilom. Cerkljanski muzej je na ta dan poskrbel, da je domačija do 18. ure ostala odprta za obiskovalce, popoldne pa je tam v režiji Založbe Bogataj potekala predstavitev knjižnega prvenca mlade domačinke **Marjete Mavri**. Dogajanje so z žametnimi glasovi popestrile članice KUD Iris Bukovo.

Če ste letošnje Bevkove dneve zamudili, nikar ne obupajte. Čez eno leto se se namreč spet vidimo! 🌱

Godbe in smukavc

Pred Hotelom Cerkno je 10. septembra potekalo 6. tekmovanje v kuhanju smukavca, združeno z glasbeno prireditvijo Pihnfest, na kateri so poleg cerkljanskih godbenikov nastopili: Pihalni orkester Tolmin, Postojnska godba ter godba Musikkapelle Heinfels iz Avstrije. Smukavc je tokrat pripravljalo sedem ekip: Društvo ljudskih godcev Stari meh Lazec, TD Novaki, Godovčanke, Hotel Cerkno, Pod lipami, TD Divje babe Reka in Primorski val, ki je letos posegel po najvišji uvrstitvi. (CN) 🌱

Godbeno društvo Cerkno

Foto: Bojan Tavčar

Napovedujemo koncerte

Jeseni na Keltiki

Tjaša Jurman

Oktobra se začenja jesenski krog koncertov mednarodnega festivala Keltika.

Prvi koncert bo v znamenju prefinjene pianistične igre enega od stebrov newyorške jazzovske in objazzovske scene **Anthonyja Colemana**. Pianist se je uveljavil z radovednim pristopom do črno-belih tipk, saj je vedno odprt do novosti in eksperimentiranja. Redno sodeluje z najvidnejšimi predstavniki newyorške jazz scene, kot sta **John Zorn** in **Marc Ribot**. V svoji solistični igri pa poznavalsko in pretkano povezuje stari in novi jazz,

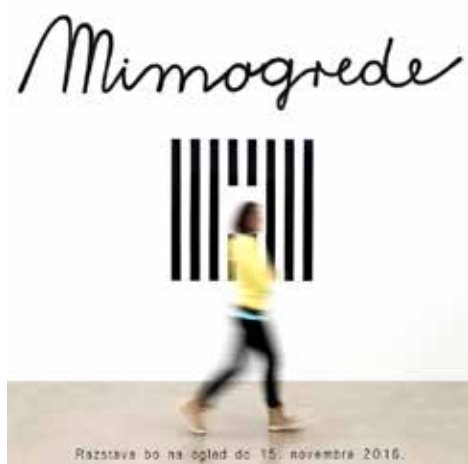
improvizacijo, sodobno klasiko in židovsko muziko. Koncert, ki ga Jazz Cerkno pripravlja v sodelovanju z Glasbeno šolo Idrija, bo 8. oktobra v Glasbeni šoli Cerkno.

Konec oktobra prihaja na Keltiko večkratni gost Jazza Cerkno, ameriški pihalec **Ken Vandermark**, po mnenju poznavalcev eden najbolj samosvojih predstavnikov novega jaza. Tokrat v mednarodnem kvartetu **Made to Break**, ki ga sestavljajo vidnejša imena ameriške in evropske jazzovske in improvizijske scene. Poleg Vandermarka bodo lahko poslušalci na saksofonih in klarinetih ter za bobni slišali **Tima Daisya** iz Čikaga, nizozemskega basista **Jasperja Stadhoudersa** in edega ključnih avstrijskih elektrofonikov **Christofa Kurzmanna**. V godbi kvarteta, ki bo nastopal 30. oktobra v baru Gabrijel, so združena različna zvočna raziskovanja, od etiopske glasbe in punka do modernega jaza in improvizacije.

Energičen post-rock kvartet **Hella Comet** iz Avstrije bo 26. novembra v baru Gabrijel zaključil krog letošnjih koncertov 21. festivala Keltika. Izhajajoč iz post-punka v svoji glasbeni predstavi glasbeniki združujejo različne žanre, ki v njihovi interpretaciji delujejo precej kohezivno. Njihov zvok je jase, tih in hrupen, od rocka, punka, noisa do okusnega popa. 🍄

Made to break

Anica Kofol, članica Foto kluba Cerkno, v teh dneh v Cerkljanskem muzeju razstavlja 50 svojih fotografij v črno beli in barvni tehniki. Fotografije so večinoma nastale na ulicah evropskih mest. Njen stil odlikujeta raznovrstnost in ujetost trenutkov, zato je svojo prvo samostojno razstavo poimenovala z naslovom 'Mimogrede'. Razstavo si lahko ogledate do 15. novembra.

KOLEDAR DOGODKOV

Otroci in čipke: muzejska delavnica (Z igro do dediščine)

Cerkljanski muzej, Cerkno
Sreda, 5. oktober 2016, ob 16. uri

Keltika: Anthony Coleman (ZDA)

Glasbena šola Cerkno
Sobota, 8. oktober 2016, ob 20. uri

Jej daw somn

Zakriž
Nedelja, 9. oktober 2016, od 14. ure dalje

Spominski večer, posvečen prof. dr.

Rajku Pavlovcu
Cerkljanski muzej, Cerkno
Petek, 14. oktober 2016, ob 18. uri

Keltika: Made to Break (ZDA, AUT, NLD)

Bar Gabrijel, Cerkno
Nedelja, 30. oktober 2016, ob 21. uri

Keltika: Hella Comet (AUT)

Bar Gabrijel, Cerkno
Sobota, 26. november 2016, ob 21. uri

IN MEMORIAM

Ljuben Dimkaroski (1952 - 2016)

V petek, 12. avgusta 2016, je zaradi bolezni v rodni Prilepi v Makedoniji preminil Ljuben Dimkaroski, častni občan Občine Cerkno. Njegovo slovo smo v Cerknem sprejeli z velikim obžalovanjem, saj so priznanega akademskega glasbenika z našimi kraji družile neprecenljive vezi, ki jih je vzpostavil med glasbenim in strokovnim raziskovanjem znamenite arheološke najdbe iz Divjih Bab I.

Ljuben Dimkaroski je zelo mlad za svoj inštrument izbral trobento. Z njo je kmalu po prihodu iz rodne Makedonije zaslovel v vlogi solista SNG Opere in Baleta v Ljubljani. Več desetletij za tem je drug inštrument, 60.000 let stara neandertalčeva piščal iz Divjih Bab I, izbrala njega. V dar je prejel glineno repliko in čez čas sanjal, da nanjo igra. Močan notranji impulz ga je spodbudil k odkrivanju povsem novega poglavja glasbenega izražanja in raziskovanja. Druženje s skrivnostno najdbo ga je zadnja leta pogosto pripeljalo na Cerkljansko, zibelko svetovne glasbe.

Ljuben Dimkaroski je s svojim predanim raziskovalnim delom ter širjenjem glasu o znameniti najdbi želel potrditi tezo arheologa dr. Ivana Turka, da piščal predstavlja najstarejšo glasbilo na svetu. Znanje arheologov je dopolnil z določitvijo smeri igranja na piščal, določitvijo ustnika, dešifriranjem sistema glasbila, oštevilčenjem luknjic, pomenom torzičnosti ter odkritjem rezilnega roba. Glasbilo ga ni pritegnilo le z vidika raziskovanja zvoka, pač pa tudi z vidika raziskovanja človeka iz pradednine, njegovega mentalnega kodeksa, znanja anatomije. V raziskovalne namene je izdelal preko petsto replik piščali, ki ji je nadel ime 'tidldibab'.

"Bistvena so sporočila v zvoku. Ko zvok prepriča, je človek prepričan," je Ljuben Dimkaroski pred dobrim letom povedal v intervjuju za Cerkljanske novice. Z izvajanjem klasične, ljudske, sodobne, zabavne glasbe ter lastnih improvizacij je prepričal občinstva po vsem svetu. Med njegovimi najodmevnejšimi nastopi je bil koncert na simpoziju arheomuzikologov na Kitajskem, kjer je piščal predstavil kot najstarejšo in hkrati eno najpopolnejših in najbolj izraznih glasbil na svetu. S piščaljo iz Divjih Bab I je posnel dve zgoščenki, prvo s slovensko ljudsko ter drugo s transcendentalno glasbo.

Kljub bolezni, ki ga je spremljala zadnja leta, je Ljuben Dimkaroski predano sledil svojemu poslanstvu. V pogovoru s številnimi ljudmi iz naših krajev, ki jih je imel iskreno rad, je vztrajno poudarjal, da je glasba namenjena človeku in iskanju resnice. V Cerknem smo prepričani, da njegova odkritja predstavljajo pomemben temelj vseh nadaljnjih raziskovanj najstarejšega glasbila na svetu. Častnemu občanu in dragemu prijatelju Cerkljanskega želimo, naj počiva v miru, v svetu neskončne lepote, po kateri je hrepenel in jo tako prizadevno iskal vse svoje življenje. V Občini Cerkno ga bomo ohranili v lepem in trajnem spominu.

V imenu Občine Cerkno župan Jurij Kavčič

Zlata piščal

Z 'zlato piščaljo', ki jo podeljujejo Cerkljanske novice, izrekamo priznanje ljudem, ki s svojim delom, energijo, dobro voljo in vztrajnostjo prispevajo k boljšemu in bogatejšemu življenju na Cerkljanskem.

Zlato piščal tokrat podeljujemo:

Marjeti Mavri, avtorici knjižnega prvenca, pustolovskega mladinskega romana **Rdeča**, ki mladim prenaša sporočilo, da bo življenje lepše, če bomo znali ohranjati prave vrednote.

Jejdaw somn je odlična priložnost za odkrivanje kulturnega in zgodovinskega bogastva vasi Zakriž

Tako velik križ, da so lahko popotniki spali v njegovi senci

Darjan Koder

Vas Zakriž je zrasla na veliki plazovini, ki se je pred mnogimi stoletji ujela med hribe Lamk, Kovk in Zakriški Vršič. Nahaja se na prisojni strani, dva kilometra in pol nad Cerknim.

Zakriž leži na nadmorski višini 593 metrov in danes šteje 179 prebivalcev. Vas se razteza na treh kvadratnih kilometrih in pol. Celotno površje, ki spada k vasi, pa obsega dobrih 11 kvadratnih kilometrov.

Vas obdajajo travniki, polni cvetlic, polja s

žal niso ohranjeni, ter ostanke zidanih hiš. Ti so se pokazali zlasti ob večjih zemeljskih udorih in premikih.

Posamezne najdbe so našli tudi v strugi potoka ob vznožju pobočja, v Grivi. V

požarov, vojn, hudih zim, do kobilic, se je aprila in maja leta 1348 pridružila še strašna bolezen – kuga.

Prvotna cerkev naj bi stala v ‘Cerkovnici’

Predhodnica današnje cerkve je omenjena v pisnem viru iz leta 1515. Po ustnem izročilu naj bi stala v ‘Cerkovnici’ (ledinsko ime). Podatki v urbarju iz leta 1591 in leta 1633 pričajo o tem, da naj bi imelo tedaj še vedno v Zakrižu svoja posestva tolminsko gospostvo. Leta 1595 je v virih že omenjena današnja cerkev svetega Andreja. Zapisi iz leta 1767 omenjajo in dajejo nalogo, naj se na mestu, kjer so nekoč stale cerkve, postavi križ iz trdega lesa, visok vsaj

Korito prvega vodovoda

italijanske oblasti po štirih letih ukinile. Vse do leta 1937 so si po domovih svetili s trskami, karbidovkami in petrolejkami. Takrat so v vas na lastne stroške pripeljali elektriko.

Legenda o nastanku vasi Zakriž

Tam, kjer so danes seniki, njive in senožeti, je nekoč stala vas z imenom Križ. Čeprav so bile kmetije zelo bogate, so bili kmetje zelo sebični in niso nikomur pomagali, pripoveduje legenda. Nekega večera je v vas prišel deček Mihec, lačen in premražen. Samo na kmetiji V Robidnic’ so ga sprejeli v hišo. Tam je fantek prebolel zelo hudo pljučnico. V zahvalo je postavil velik križ, obrnjen proti današnji vasi Orehek. Križ naj bi bil tako velik, da so lahko utrujeni popotniki spali v njegovi senci. Čez nekaj mesecev je v Križ prišla kuga in ljudje so morali pobegniti čez hrib, kjer je nastala nova vas, ki so jo poimenovali Zakriž.

šest čevljev. Ta podatek nam pove, da je zakriška cerkev v preteklosti res stala drugje kot danes. Sicer pa je o življenju v vasi Zakriž med letoma 1377 in 1912 znanega zelo malo. Vzrok za to gre pripisati predvsem požaru v cerkljanskem župnišču.

Zakriž je imel prvi vodovod na Cerkljanskem

Zakriški gozdovi so bili še nekaj več kot 150 let nazaj poraščeni izključno z listavci, kasneje so posadili tudi iglavce, predvsem smreko. Leta 1903 so v Zakrižu napeljali prvi vodovod na Cerkljanskem. Nanj so bila priključena štiri korita. Domačini so imeli težave pri odplačevanju vodovoda, zato sta jim pomagala gospoda in občina.

Kot drugi na Cerkljanskem so leta 1917 ustanovili Združeno mlekarno, v kateri so med drugim izdelovali maslo in sir.

Po prvi svetovni vojni je Zakriž po Rapalski pogodbi pripadal Italiji. Čez ozemlje je potekal Alpski zid, imenovan ‘Vallo Alpino’. Leta 1922 je bilo v vasi ustanovljeno Prosvetno društvo Zarja Zakriž, ki so ga

Med vojno je bil tu nastanjen znameniti IX. korpus

Viri navajajo, da so Italijani leta 1938 v Zakrižu začeli graditi podzemni kasarni in vojaška bunkerja. Vas je v obeh svetovnih vojnah utrpela človeške izgube, v drugi svetovni vojni tudi materialno škodo. V tem času je na območju Zakriža delovalo narodno-osvobodilno gibanje. V vasi sta

Vhod v podzemno kasarno

Zakriž

pridelki, pašniki z domačimi živalmi in hribi, poraščeni z mešanim gozdom. V preteklosti so v Zakrižu pridelovali žito, kruh pa so si služili tudi z gozdarstvom, predelavo mesa in mleka, žganjekuho, tkalstvom, mlinarstvom, čevljarstvom, klekljanjem, kovaštvom, pridelavo apna in oglja.

Danes polkmetje gojijo predvsem drobnico, govedo in na manjših poljih pridelujejo koruzo, krompir, fižol, zelenjavo in druge pridelke. V vasi še vedno živijo domače obrti, kot so pletenje košev, kovaštvo, obdelava lesa.

Zaradi kuge iz Križa v Zakriž

Vas Zakriž je najverjetneje obstajala že v predantičnem ali antičnem času. Zavod za spomeniško varstvo je leta 1980 v evidenčni list zabeležil arheološko najdišče – staro selišče v »Križu«. Po pripovedih sodeč so na tej lokaciji odkrili posamezne predmete, ki

ljudskem izročilu je dokaj trdno zasidrana pripoved o »starem Cerknem« v Križu, v bližini rimske provincialne tovarniške poti iz Furlanije preko Baške grape, Bukovega, čez Orehek in Zakriž ter dalje v Cerko.

Za sedem mark in sedem koštrunov

Prvi znani zapisi o vasi Zakriž segajo v davno leto 1320. Tedaj je plemič Speranza iz Tolmina dobil vas Zakriž kot patriarški fevd. Že leta 1336 so vaščani sami nastopali kot najemniki zemljišč. Celotna najemnina je znašala sedem mark in sedem koštrunov. Plačevali so jo konec septembra, ob svetem Mihaelu. Ta najem je bil za takratne čase izjemen, saj je bilo podobnih primerov na Slovenskem zelo malo. Tolminski urbar navaja, da je bilo leta 1377 v Zakrižu deset kmetij. Mnogim nesrečam, ki so prizadele Zakriž in okolico, od potresov, poplav,

Vse foto: Darjan Koder in arhiv KUD Zarja Zakriž

bila nastanjena znameniti IX. korpus in Garibaldinska brigada. Tiskali so Partizanski dnevnik.

V povojnem obdobju so bili vsi objekti v vasi še vedno pokriti s slamo, zaradi česar je stalno pretila nevarnost požara. To je bil tudi vzrok, da so vaščani leta 1958 ustanovili Prostovoljno gasilsko društvo Zakriž. Po 75 letih so ponovno oživili še Kulturno društvo za ohranjanje starih navad in običajev Zarja Zakriž.

Alpski zid

Med številnimi kulturnimi in zgodovinskimi znamenitostmi v Zakrižu so italijanske vojaške utrdbe, ki so bile del 1850 kilometrov dolgega obrambnega Alpskega zidu med italijansko Genovo in hrvaško Reko. Izgradnja se je pričela v tridesetih letih prejšnjega stoletja in ni nikoli dokončana. V Zakrižu so Italijani zgradili dve kaverni za nastanitev vojske ter dva bunkerja, tako imenovane 'opere', kjer bi bile strojnice. Ob obisku vasi vas domačini lahko popeljejo skoznje.

V vasi Zakriž najdete tudi štiri sušilnice sadja, 'pajštve', ki so bile nekoč ključne za preživetje. Eno od njih so pred leti, na domačiji pri Zalazarju, v celoti obnovili. Še dandanes v jesenskem času po vasi lepo zadiši po suhem sadju. Na domačijah si lahko ogledate še izdelavo žganja, ki ga lahko tudi poizkusite.

Poznate črtastega medvedka in malega podkovnjaka?

V Zakrižu si lahko ogledate ohranjena korita najstarejšega vodovoda na Cerkljanskem ter spominske plošče in obeležje, ki priča o narodnoosvobodilnih aktivnostih v vasi. Zanimiva je tudi preko tristo let stara Julijina hiša. V bližini vasi, v Rebrah, je grobišče žrtev partizanov. Sprehodite se lahko tudi po rimski poti. Njena lokacija se prenaša z ustnim izročilom.

Poleg kulturnih je v vasi mnogo naravnih znamenitosti. Na območju Zakriža sta z Naturo 2000 zavarovani dve živali: metulj – Črtasti medvedek (lat. Callimorpha quadripunctaria) in netopir – Mali podkovnjak (lat. Rhinolophus hipposideros).

Pajštva - sušilnica sadja

Jejdaw somn

Zakriške orgle

Vaška cerkev svetega Andreja v Zakrižu slovi po svoji lepoti in edinstvenih orglah s petimi registri in pedalom, ki so redek primerek tovrstnega glasbila v Evropi.

Travnik v »Jezeru« je zanimiv predvsem po deževju, saj se na njem pojavijo številni manjši bajerji. Lepa sprehajalna točka je Križ, kjer je nekoč stalo staro selišče.

Domačini vabijo na Jejdaw somn

V okolici vasi je mogoče nabirati številne gozdne plodove in zdravilne rastline. Prav tako lahko opazujete prostoživeče živali, kot so številne ptice, srnjad, zajci, veverice, divji prašiči. Če se v Zakriž iz Cerknega podate peš, si lahko med potjo pri »Kahlču« ogledate manjši slap. Člani KUD Zarja Zakriž pa vas vabijo, da se udeležite dramskih iger, s katerimi ohranjajo šege in navade. Še posebej znana je kulturna prireditev Jejdaw somn, ki jo vsako leto na drugo oktobrsko nedeljo pripravijo v Zakrižu.

Julijina hiša

Miro Sedej, predsednik Krajevne skupnosti Ravne-Zakriž:

“V krajevni skupnosti si prizadevamo, da bi bilo življenje v naših krajih kar se da lepo. Zato vaščanom po najboljših močeh pomagamo pri urejanju poti. Načrtujemo ureditev ceste pod vasjo, kjer bo zaradi popuščanja terena s podpornim zidom potrebno sanirati spodnji del cestišča. Trenutno potekajo zaključna dela pri urejanju novega optičnega omrežja, ki naj bi bilo po zagotovilih Telekomu dokončano do novega leta. Ker po našem vodovodu, ki je bil prvi na Cerkljanskem, priteče več vode, kot jo potrebujemo v kraju, se je Občina odločila za zajem viškov in podaljšanje vodovoda proti Cerknemu. V sodelovanju s kulturnim društvom smo se odločili za nakup avtomatskega defibrilatorja, ki ga bomo javnosti predstavili na letošnjem Jejdawmu somnu. Sovaščanom se iskreno zahvaljujem za vse čistilne akcije ter kulturne dejavnosti, ki jih prireja društvo Zarja. Tovrstni dogodki združujejo ljudi. Za življenje na vasi je namreč zelo pomembno, da se družimo kot prijatelji in drug drugemu pomagamo.”

Iz dobe naših prednikov

mag. Sandro Oblak

V rubriki “Iz dobe naših prednikov” predstavljamo zanimive podatke iz zgodovine občine Cerkno.

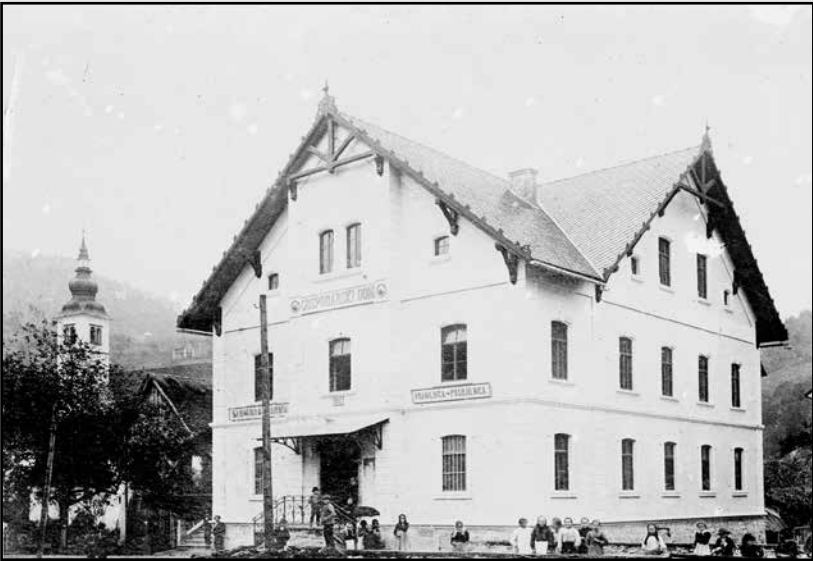

Foto: fototeka Cerkljanskega muzeja

Gospodarski dom

Ste vedeli, da:

- je vas Straža dobila ime po straži, ki je bila za časa turških vpadov vzpostavljena na vzpetini nad Želinom?
- so se Cerkljani že konec 19. stoletja zavzemali, da bi bila v naše kraje speljana železnica?
- je Gospodarski dom (današnja občinska stavba), ki je bil zgrajen leta 1903, služil gospodarskim in kulturnim namenom? V njem so bili mlekarna, hranilnica, dvorana, čitalnica in društveni prostori.
- so v 70. letih prejšnjega stoletja domačini še znali naštetih 38 kovačij, ki so delovale na Cerkljanskem, od tega 7 samo v Cerknem?

V povezovanju iščejo nove ideje

Foto: TD Pod Kojco

Turistično društvo Pod Kojco je 17. julija v okviru prireditve Poletje pod Kojco pripravilo okroglo mizo, ki jo je gostila turistična kmetija Pr' Flandru. Sooblikovala so jo vsa aktivna društva v KS Bukovo: TD Pod Kojco, PGD Bukovo-Zakojca, Ženski pevski zbor Iris in KŠD Šeškarji. Pridružili sta se še Društvo Baška dediščina iz Baške grape in Turistično društvo Reka. Skozi bogato razpravo, ki jo je vodila Martina Kolenc, so društva izmenjala izkušnje pri svojem delu in težave pri pridobivanju sredstev. Kljub temu,

da delujejo na gospodarsko osiromašenih območjih, kjer je veliko odseljavanja in dnevnih migracij, so zelo dejavna in vsako leto presenečajo s pestrimi, inovativnimi in odmevnimi prireditvami. (Olga Zgaga)

Oživela stara dela

Foto: Cveto Zgaga

Etnološka prireditev Poletje pod Kojco je 17. julija obiskovalce popeljala v čas, ko so dela na kmetiji opravljali ročno. Društva so tekmovala v nošenju sena na glavi tako, da so ga najprej z birkami povezali v »brieme«. Domači fantje so ga spravili v seneno kopo, nato pa prikazali še zabijanje lesenih pilotov z napravo, imenovano »kaštron«. Medtem so spretne roke tesarja s starimi orodji iz hlodov tesale tramove, kovač je vihtel kovaško kladivo. Obiskovalci so tekmovalce spodbujali pri družabni igri »kozy krepelat«, ki jo je v svoji mladosti igral tudi France Bevk. Vseskozi je iz črne kuhinje dišalo po praženi in kuhani kavi, ponujali so tudi »pejtičke«. Kdor pa je hotel odnesti domov sekiro ali cepin, ju je moral kupiti na stojnici. (Olga Zgaga)

Bližje slepim in slabovidnim

Maja Filipič Trpin

V Zdravstvenem domu Idrija so pred nedavnim optimizirali spletno mesto www.zd-idrija.si, ki je poslej prilagojeno tudi slepim in slabovidnim.

V okviru prenove so preoblikovali strukturo spletnega mesta, ki zdaj omogoča hitrejši dostop in boljšo vizualizacijo posameznih elementov. Zmanjšali so velikosti tekstovnih blokov, zamenjali tipografijo spletnega mesta in barvo pisave spremenili v črno ter na ta način izboljšali kontrast, kar slepim in slabovidnim bistveno olajša dostopnost do objavljenih informacij. Na spletnem mestu je po novem tudi poseben menu, preko katerega lahko vstopajo slepi in slabovidni uporabniki. Predelali so tudi obrazce za naročanje v ambulantah in medicinskih službah zdravstvenega doma. Prenova spletnega mesta je le eden

od projektov v sodelovanju ZD Idrija, Zavoda Dostop ter Društva slepih in slabovidnih Nova Gorica. Skupaj so marca letos za zaposlene v zdravstvenem domu pripravili delavnico za boljše razumevanje oseb z okvaro vida, moči so združili tudi na prireditvi Dan zdravja v Cerknem. Sodelovanje bodo nadaljevali z oblikovanjem predloga prilagoditve stavb zdravstvenega doma v Cerknem in Idriji, da bi bili bolj prijazni vsem, ki so kakorkoli gibalno, slušno ali vidno ovirani. 🌱

Po vrnitvi s taborjenja zopet na nogah

Katjuša Poljanšek

Julija so Cerkljanski taborniki preživeli deset čudovitih dni na taborjenju v Osilnici. Kopali so se v Kolpi, spali v šotorih, prepevali ob tabornem ognju in seveda počeli ogromno taborniških stvari, od streljanja z lokom, kurjenja ognjev, postavljanja raznih pionirskih objektov, do bivakiranja. Taborniška zabava in druženje se nadaljujeta tudi v novem šolskem letu. V petek, 9. septembra, so taborniki pred osnovno šolo Cerkno postavili šotor in bivač, zakurili ogenj ter se predstavili osnovnošolcem. Skupaj so se igrali taborniške igre, se sladkali s čokoladnimi kroglicami in spoznavali taborniške rutke, kroj, našitke. Vodniki in člani vodstva Rodu Aragonitnih ježkov so se istega dne odpravili še v staro osnovno šolo v Orehku, kjer so preko vikenda kovali načrte za prihodnost ter izdelali rodov plakat, ki krasí taborniško sobico pod hotelom. Na njem so zapisane vse akcije, ki jih taborniki načrtujejo letos.

Udeležili se bodo taborniških tekmovanj, kot so taborniški mnogoboj in različna orientacijska tekmovanja. Februarja se bodo odpravili na zimovanje, julija na taborjenje, vmes še na kakšen izlet po Sloveniji. Čaka jih tudi nekaj dvodnevniških akcij, na katerih se bodo posvetili spoznavanju taborniških veščin in druženju. In še vabilo: če želiš koristno in aktivno preživljati prosti čas, se pridruži tabornikom na vodovem sestanku. Več informacij najdeš na spletni strani: raj.rutka.net. 🌱

Letos 36 prvošolcev

Foto: OŠ Cerkno

Osnovno šolo Cerkno v šolskem letu 2016/17, ki se je začelo prvega septembra, obiskuje 333 učenec in učencev. Šolski prag je prvič prestopilo 36 prvošolčkov, med njimi trije v podružnični šoli v Šebreljah, kjer se skupno šola deset osnovnošolcev. Prvošolcem sta na prvi šolski dan čestitala ravnatelj mag. Milan Koželj in policist Uroš Magajne, ki je zbranim otrokom in njihovim staršem zaželel varno pot ter opozoril na kaj morajo biti kot udeleženci v prometu posebej pozorni. (CN) 🌱

Še ena uspešna krvodajalska akcija

Poletna krvodajalska akcija, ki jo je območno združenje Rdečega križa 18. avgusta organiziralo v Cerknem, med 22. in 24. avgustom pa v Idriji, je bila tudi tokrat zelo uspešna. Zaloge vseh krvnih skupin so ravno v tem času padle na kritično mejo zalog, zato je Zavod za transfuzijsko medicino k darovanju krvi pozival prebivalce po vsej Sloveniji. V štirih dneh je kri darovalo 814 darovalcev. Med njimi jih je bilo 82, predvsem dijakov in študentov, ki

so kri darovali prvič. Območje Cerknega in Idrije se je lani po odstotku darovane krvi povzpelo na prvo mesto v Sloveniji. V območnem združenju se za pomoč pri izvedbi akcije zahvaljujejo vsem krvodajalcem, osnovnima šolama Cerkno in Idrija za prostore, Primorskemu valu, Radiu Slovenija in ABC Merkur za obveščanje ter lokalnim podjetjem za podporo zaposlenim. (Tanja Tominec) 🌱

Ustvarjalne urice in pomoč družinam

Društvo prijateljev mladine Cerkno je tudi

Foto: DPM Cerkno

med letošnjimi poletnimi počitnicami pripravilo vesele urice druženja in ustvarjanja. Otroci so se udeležili treh delavnic, na katerih so izdelovali sadje

iz volne, barvali kamne in kamenčke ter izdelovali vetrnice. Na septembrski delavnici pa so si otroci polepšali deževno popoldne z barvanjem pisanih hišk. S podporo donatorjev, ki se jima društvo iskreno zahvaljuje, družb ETA Cerkno in Petrol - servis Cerkno, so dvema cerkljanskima družinama pomagali kriti stroške dijaškega doma in nakupa šolskih potrebščin. (Alenka Lahajnar) 🌱

Prva pomoč in otroci

Območno združenje Rdečega križa je skupaj s člani ekipe za prvo pomoč, ki

Foto: OZ RKS Idrija

deluje v okviru Gasilske zveze Cerkno, 9. septembra v osnovni šoli Cerkno obeležilo svetovni Dan prve pomoči. Organizatorji so pripravili delavnice o temeljnem postopku oživljanja in nujenja prve pomoči, ob katerih so se osnovnošolci naučili, kako pomagati v primerih različnih nesreč, pravilno pristopiti k poškodovancu in poklicati na pomoč. Otroci predstavljajo pomemben del naše družbe in so sposobni reševati življenja v krogu družine in med vrstniki. Seveda je vloga odraslih pri

reševanju življenj otrok ob vsakodnevnih nesrečah nepogrešljiva. (Tanja Tominec) 🌱

V novo šolsko leto tudi v Šebreljah

Foto: arhiv OŠ Cerkno

Deset osnovnošolcev iz Šebrelj je novo šolsko leto začelo z raziskovanjem domačega okolja. V začetku septembra so si v okviru športnega dneva ogledali jelene damjake, se podali do znamenite cerkvice svetega Ivana ter se pomerili na štafetnih igrah.

Pouk v šoli v Šebreljah, ki je edina podružnica Osnovne šole Cerkno, v letošnjem šolskem letu poteka v dveh oddelkih od prvega do petega razreda. Na šoli poučujeta učiteljici Helena Prezelj in Petra Mlakar. 🌱

Pedal racing team pobira medalje

Andrej Kovačič

Ekipa Pedal racing team se je 21. avgusta udeležila kolesarske dirke Enduro Kamnik, ki je kot 5. dirka za pokal Sloenduro odločala tudi o državnih prvakih serije.

Največ težav z mokro in drsečo progo sta imela **Jaka Čuk** in **Boštjan Marcina**, ki sta morala odstopiti že kmalu na začetku. Jaka s tehničnimi težavami, Boštjan pa si je pri padcu poškodoval roko in je zaradi bolečin rajši predčasno zapustil progo. Tudi mladinec **Aljaž Bogataj** se v blatu nikakor ni znašel in je zaključil bolj pri repu razpredelnice, veteran **Janko Bačnar** pa je z nekaj manjšimi napakami končal na solidnem 6. mestu v kategoriji. Zopet nas je najbolj razveselil **Tadej Razpet**, ki se je na vseh hitrostnih preizkušnjah uvrščal v sam vrh, na koncu pa za pčile 4 sekunde postal državni prvak in tako z belo majico v taktih Zdravljice zaslužen stopil na najvišjo stopničko zmagovalnega odra. Le teden dni pozneje so se na Soriški planini zbrali spustaši. V amaterski kategoriji je nastopil **Martin Kobal** in se kljub padcu uvrstil na 12. mesto v kategoriji, med elito je na odličnem 15. mestu svojo prvo dirko

Foto: arhiv Sloenduro

v spustu končal **Miha Tratnik Bajc**, ki je sicer bolj domač na XC in enduro terenih, najbolje pa se je zopet odrezal hitri **Gašper Klemenčič**. Končal je na 1. mestu med veterani, tako kot eno dirko prej, v Kranjski Gori, ko je tudi postal državni prvak v spustu med veterani. 🌱

200 tekmovalcev na Cerčno Cup

Aleš Poljanšek in Klemen Kenda

Orientacijski klub Azimut je med 20. in 24. julijem organiziral že 19. Cerčno Cup.

Tekmovanja se je udeležilo 200 tekmovalcev iz 15 evropskih držav, domači klub pa je zagotovil preko 30 organizatorjev. Odlično so se odrezali Azimutovi mladinci, ki so pobrali kar zajeten kupček medalj.

Tradicionalno tridnevno tekmovanje so člani OK Azimut razširili še z dvema dnevnoma treningov in tako za navdušene orientacijste pripravili kar pet orientacijskih dni. Treningi so potekali v Črnem Vrhu in Predgrizah, tekmovanja pa so se zvrstila en dan na Kalcah in dva dni v Lomeh. Cerčno Cup je med tujimi orientacijsti znan kot ena najtežjih orientacijskih preizkušenj na terenih, ki zahtevajo vrhunsko pripravljenost. Med domačimi tekmovalci so se najbolje odrezali: **Mark Bogataj** (1. mesto v M18), **Manja Leban** (1. mesto v W12), **Teja Tušar** (1. mesto v W14) in **Rok Bogataj** (1. mesto v MW10). Predsednik OK Azimut, **Aleš Poljanšek**, je izvedbo takole komentiral: "Kakovostno raven tekmovanja smo še dodatno dvignili. Vsi tekmovalci so odšli zadovoljni, po zaključenem tekmovanju pa nam ostajajo tekmovalni zemljevidi, ki nam bodo prišli prav pri

Foto: arhiv OK Azimut

organizaciji šole orientacije za učence osnovnih in srednjih šol. Žal je številčnost udeležbe v zadnjih letih nekoliko upadla, zaradi česar bomo težko pokrili vse stroške. Konkurenca komercialnih organizatorjev, ki imajo za sabo podporo turističnih središč, je opravila svoje. Mi kot popolni prostovoljci z njimi ne moremo tekrovati, a se bomo s Cerčno Cup trudili še naprej." OK Azimut si prizadeva leta 2018 v Cerknem izpeljati tekmovanje s preko tisoč tekmovalci, ki bo združeno s Prvenstvom JV Evrope. S tem tekmovanjem bi za pet dni napolnili turistične kapacitete kraja in okolice. Izvedba zahteva veliko investicijo v tekmovalno infrastrukturo. 🌱

Evropsko prvenstvo mladih in svetovno mladinsko prvenstvo

Julija sta potekali dve mladinski prvenstvi v orientaciji, in sicer Evropsko prvenstvo za mlade (EYOC) na Poljskem in Svetovno mladinsko prvenstvo v Švici. Iz OK Azimut sta na Evropskem prvenstvu mladih nastopila Nika Poljanšek v kategoriji mladink do 16 let in Mark Bogataj v kategoriji mladincev do 18 let. Reprezentanco sta kot trenerja spremljala Jošt Lapajne in Aleš Poljanšek. V izredno močni konkurenci sta oba tekmovalca najboljšo uvrstitev dosegla na dolgih progah. Nika je bila 76. med 90 nastopajočimi, Mark pa 51. med 94 tekmovalci.

Na svetovnem prvenstvu mladincev je tekmoval Peter Tušar v kategoriji do 20 let in nastopil v sprintu, na dolgih razdaljah in srednji progi. Najboljši rezultat je dosegel na srednjih progah, kjer je bil v B finalu 24. med 60 nastopajočimi. (Aleš Poljanšek in Klemen Kenda) 🌱

Dvakrat na stopničkah na Češkem

Osem članov OK Azimut je sredi avgusta nastopilo na mednarodnem tekmovanju Češka Kanada, kjer je v 54 različnih kategorijah skupaj tekmovalo preko 1800

orientacijstov.

Na izredno lepih terenih in odličnih kartah sta se po skupaj petih dnevih tekmovanj z medaljami domov vrnila Klemen Kenda, ki je bil v kategoriji M35B drugi, in Aleš Poljanšek, ki je bil v kategoriji M45B tretji. Med mladinci do 18 let je bil Mark Bogataj deveti, med mladinkami do 16 let pa Nika Poljanšek osemnajsta. Izredno se je izkazal tudi devetletni Rok Bogataj, ki je v kategoriji otrok do 10 let skupno zasedel 12. mesto med 45 nastopajočimi in pokazal izreden talent. 🌱

Ponovno izkazali premoč v državni orientacijski ligi

Člani OK Azimut so v letu 2016 ponovno dokazali premoč v Slovenski orientacijski ligi. Po seštevku točk so po zadnji tekmi lige, 29. avgusta v Bohinju, drugouvrščeni klub prehiteli skoraj za polovico, tretjeouvrščeni pa je zbral kar trikrat manj točk. Slovenska orientacijska liga je v letu 2016 štela osem tekem, v katerih so člani najboljšega slovenskega kluba dosegli kar 58 posamičnih zmag. Posamični zmagovalci lige so postali Tihon Salopek (M12), Rok Močnik (M21A), Tomaž Pust (M12B), Vlado Sedej (M55), Manja Leban (Ž12), Teja Tušar (Ž14) in Marjanca Poljanšek (Ž45). Klub se je v letu 2016 izkazal tudi kot organizator. Azimutovci so poleg

mednarodne tekme Cerčno Cup organizirali še državno prvenstvo v orientaciji z gorskimi kolesi, dve tekmi državne lige in še dve tekmi državne lige v sprintu. Do konca poletja pa se je nabral še zajeten kupček tekem Orientacijske lige Primorske (OLP). OK Azimut ohranja status najboljšega kluba s pomočjo aktivnih šol orientacije, ki se odvijajo na OŠ Cerčno, OŠ Idrija, OŠ Črni Vrh nad Idrijo in GJV Idrija. (Aleš Poljanšek in Klemen Kenda) 🌱

Štiri medalje na prvenstvu jugovzhodne Evrope

V Strumici v Makedoniji je od 7. - 11. septembra potekalo prvenstvo jugovzhodne Evrope (SEEOC, t.i. balkansko prvenstvo), na katerem je v sklopu slovenske reprezentance nastopilo tudi pet članov OK Azimut. Slovenska reprezentanca je nastopila zelo uspešno, saj se je domov vrnila s skupno desetimi medaljami. Najboljše uvrstitve članov OK Azimut: v šprintu Mark Bogataj (2. v kategoriji M18), Nika Poljanšek (4. v kategoriji W16), v štafetah Nuša Jeram (3. med članicami W21), Mark Bogataj (2. med mladinci do 18 let), Nika Poljanšek in Tjaž Gantar (6. v kategoriji M16). Na srednji razdalji je Nuša Jeram zasedla 3. mesto med mladinkami do 20 let, v disciplini dolge proge pa je bil Simon Stanonik 5. med mladinci do 20 let. (Aleš Poljanšek in Klemen Kenda) 🌱

Radioamaterji tudi letos sodelovali pri gorskem maratonu.

Cerkljanski radioamaterji so, tako kot vsa leta, tudi letos sodelovali pri organizaciji prireditve Podbrdo Trail Running Festival, ki je potekala 18. junija. Tekmovalci so tokrat tekli za WMRA pokal, za državno prvenstvo v gorskem maratonu, na 42-kilometrskem maratonu, 100-kilometrskem ultra maratonu, 12-kilometrskem graparskem trimčku in mini maratonu. Na celotni trasi je bilo 12 kontrolnih točk, na katerih so ves čas delovali radioamaterji ter s svojim znanjem in napravami zagotavljali radijsko povezavo z vodstvom prireditve in pregled nad dogajanjem. Vseh tekačev, ki so osvojili vrh Porezna, je bilo preko 450. Ker je konfiguracija terena za radijske zveze zelo zahtevna, so radioamaterji pri koči pod Blegošem postavili repetitor, ki je omogočal radijsko povezavo do sicer radijsko »nevidnih« mest na trasi. Radioamaterji radiokluba Cerčno so delovali s Porezna, kjer sta bila Janez - S51J in 'pripravnik' Tine, ter Črnega vrha, kjer sta bila Miran - S50O in Zvone - S52O. (Janez Majdič) 🌱

Podjetje LOS je edini slovenski proizvajalec velikih serij krogel za športno streljanje.

V podjetje prihajam z veseljem

Helena Pregelj Tušar

Podjetje, ki se v manj kot desetletju uvrsti med vodilne evropske in svetovne ponudnike v svoji branži, odpira nova delovna mesta in vsako leto najmanj podvoji obseg proizvodnje, lahko označimo kot zadetek v polno. Še posebej, če gre za podjetje, ki proizvaja krogle, večinoma namenjene športnemu streljanju.

Podjetje LOS iz Cerknega je leta 1998 ustanovil **David Seljak**, ki se z veseljem ozira na prehojeno pot: "Ponosen sem, da so naši izdelki znani po vsem svetu. V Evropi ni veliko aktivnih strelcev, ki zanje še niso slišali. Smo imeli srečo? Ne vem. Vem pa, da sem delal dneve in noči. Kdor ima podjetje, je na nek način v službi 24 ur dnevno, če je fizično prisoten ali ne. Dokler bo podjetje obstajalo, bo ves čas v mojih mislih."

Dovolj priložnosti s komponentami naboja

V podjetju LOS proizvajajo v baker oblečene svinčene krogle za kratkoceveno orožje, ki ga uporabljajo športni strelci, ter krogle za lovsko dolgoceveno orožje. Med športnimi strelci, ki letno porabijo od 5 do 20 tisoč nabojev, so Losove krogle priljubljene zaradi natančnosti izdelave. V podjetju pomembno konkurenčno prednost pripisujejo tudi pravemu razmerju med kakovostjo in ceno.

Losova krogla je le ena od komponent celotnega naboja. Ta poleg krogle združuje še tulec, smodnik in netilko. Smodnik in netilka vsebujeta eksplozivne snovi, ki jih v podjetju LOS ne uporabljajo. Njihovi izdelki zato nimajo statusa orožja.

David Seljak pojasnjuje: "Za podjetja, ki delajo z eksplozivnimi sredstvi, veljajo zelo strogi predpisi. Proizvodnja mora biti dovolj oddaljena od stanovanjskih hiš in zaščiten s protipožarnimi zidovi. V našem podjetju zaenkrat ostajamo pri komponentah, saj imamo na tem področju še dovolj priložnosti."

Od konjička do resnega posla

Za korak v svet podjetništva se je David Seljak odločil v času, ko se mu je rodila starejša hčerka. Žena je zaključevala študij, sam pa se je odločil za porodniški dopust,

David Seljak

da bi v miru razmislil o prihodnosti. Za seboj je imel šolanje s področja elektronike v Novi Gorici, služenje vojaškega roka, pripravništvo, študij strojništva ob delu ter prva službena leta na Eti, kjer je delal kot planer proizvodnje.

Od nekdaj ga je zanimalo orožje in večkrat je razmišljal o tem, da bi postal puškar. Najbližja srednja šola je bila čez mejo, v Borovljah. Da bi hodil tja, je bilo zanj pri petnajstih dokaj nedosegljivo. Na začetku samostojne poslovne poti se je tako odločil, da kupi gravirni stroj, prosti čas pa nameni orožju in izobraževanju pri puškarskem mojstru v Kranju. Brez zadrege prizna, da takrat še ni imel jasne podjetniške ideje. LOS, ki ga danes označuje ličen rdeče bel logotip podjetja s prikupnim rogatcem v središču, je sprva pomenil kratico za Lasersko obdelavo Seljak.

"Nikoli si nisem predstavljal, da bi lahko iz krogel nastal resen posel. Pred desetletjem jih je bilo v Sloveniji težko dobiti, uvožene pa so bile zelo drage. Zato sva jih z očetom začela ulivati ročno," pripoveduje. Prve krogle iz domače delavnice je podaril znanec. Dober glas se je širil, proizvodnja pa večala. Vse prihodke je vlagal v nove tehnologije in leta 2008 je konjiček postal posel.

Mednarodni uspeh brez oglaševanja

Danes lahko v Cerknem v pičlih dveh urah izdelajo toliko krogel, kot jih na slovenskem trgu prodajo v celem letu. Ker so slovenske meje hitro prerasli, so krogle začeli prodajati

Foto: Bojan Tavčar

preko nemške spletne strani. Do vstopa na ameriški trg v oglaševanje niso vložili niti centa.

Na spletu je za podjetje LOS kmalu po začetku prodaje krogel izvedel nizozemski distributer, ki je sklenil obiskati proizvodnjo, takrat še v Zakrižu. "Pride, pogleda in vpraša, kje delamo krogle. Pokažem mu stroje, on pa pravi: To vse skupaj ni nič! To je samo garaža," se obiska spominja David Seljak, ki se je z distributerjem vseeno dogovoril za posel. In prav s tem poslom se je začela bliskovita rast podjetja. LOS se je preselil v prostore nekdanjega Celesa in zaposlil prve sodelavce. Avgusta letos so površino proizvodnje z orodjarno početverili v prostorih stare Ete.

Proizvodnja v ZDA?

LOS je s svojimi izdelki danes prisoten na trgih od Evrope, Avstralije, Nove Zelandije, Karibov. Dobršen del proizvodnje izvozijo v ZDA. Lahko izid predsedniških volitev v ZDA z zelo nasprotujočimi stališči predsedniških kandidatov glede orožja vpliva na njihov posel? "Ameriško tržišče dosti bolj niha kot evropsko in je zelo odvisno od politike. Če uporabniki slišijo, da se bo orožna zakonodaja spremenila, si v hipu ustvarijo zaloge in prodaja se drastično poveča. To vem iz izkušenj drugih. Mi namreč na trgu ZDA zaenkrat predstavljamo manjšega proizvajalca, v Evropi pa smo že v vrhu," pojasni David Seljak.

LOS danes v ZDA prodaja distributerjem in podjetjem za izdelavo nabojev. Razmišljajo tudi o prodaji končnim kupcem, vendar bi morali za uresničitev te vizije na ameriškem trgu odpreti lasten proizvodno-logistični center.

Včasih prosil on, zdaj prosijo njega

LOS danes zaposluje 15 sodelavcev, vsi so iz Cerknega, kruh pa daje tudi kooperantom, ki so prav tako zaslužni za razvoj podjetja. "Pred leti, ko sem iskal prve sodelavce, so se ljudje težko odločali za novo službo. Rekli so, da ne vedo, kaj bo z mojim poslom

LOS v številkah

Leto začetka proizvodnje krogel
2008

Načrtovana prodaja v 2016
3,6 milijone evrov

Število zaposlenih
15

Površina novih proizvodnih prostorov
3200 m²

Današnja kapaciteta proizvodnje
120 milijonov krogel letno

čez deset let. Da se počutijo bolj varne, ker imajo 'siht' v večjem podjetju. Zdaj je drugače. Ljudje prosijo za zaposlitev pri nas. Ko smo pred kratkim razpisali prsto delovno mesto prodajnika, se je prijavilo ogromno kandidatov. Mladi si želijo delati v podjetju z večjo perspektivo," pripoveduje sogovornik, ki si želi, da bi vsi delali tako zavzeto kot on sam. Zaveda se, da je uspešnost podjetja odvisna od celotnega kolektiva. Če le eden od sodelavcev ne dela dobro, pravi, tudi drugi izgubijo voljo, pa čeprav so za svoje delo plačani.

Z veseljem v nov delovni dan

David Seljak ve, da bi danes delo v podjetju uspešno potekalo tudi brez njegove prisotnosti, a kljub temu veliko časa preživi v proizvodnji, med 'mašinami', kot pravi strojem za proizvodnjo krogel. Večino od njih je v celoti izdelal sam. "Dokler bom vsak večer z veseljem mislil na naslednji delovni dan in zjutraj brez težav vstajal, bom delal tako. Če se bo to spremenilo, pa bom začel razmišljati o svojem nasledniku. Zaenkrat vsak dan pridem v službo z veseljem kot prvi dan. Pravzaprav bolj kot prvi dan." 🌟

Poletni turistični obisk

Uspešna sezona

Helena Pregelj Tušar

Ponudniki turističnih storitev in upravljavci kulturnih znamenitosti na Cerkljanskem so z obiskom v poletnih mesecih zelo zadovoljni.

V Partizanski bolnici Franja, Cerkljanskem muzeju in Bevkovi domačiji so v letošnjem poletju beležili večji obisk kot prejšnja leta. Od začetka junija do konca avgusta je vse tri objekte, s katerimi upravlja Cerkljanski muzej, skupno obiskalo 9686 obiskovalcev. Tretjino so predstavljali tujci, med katerimi je bilo največ Italijanov, Izraelcev, Belgijcev, Nemcev, Nizozemcev in Špancev. "Obiskovalci izražajo zadovoljstvo, da je bila Franja na tak način obnovljena in se njena sporočila ohranjajo. Zadovoljni so, da so v interpretacijo vključene osebne zgodbe ranjencev in osebja, ki jih lahko preberejo na

povedal **Uroš Žajdela** iz Hotela Cerkn. V celotnem poletju je bila zasedenost hotela 45-odstotna, večinoma z domačimi gosti, stalnimi gosti s Hrvaške, Madžarske, Belgije in Nizozemske, opazili so tudi porast števil avstrijskih, italijanskih in nemških gostov. Obiskovalce so najbolj navdušile naravne in kulturne lepote Cerkljanske, kulinarika in obogatena ponudba Smučarskega centra Cerkn, kjer odslej ponujajo možnost igranja odbojke na mivki, supanja in športnega ribolova. V Alpski perli so poleti gostili jezikovno šolo, priprave športnikov, delavnice osebnostne rasti in tradicionalne joge. V prihodnjo poletno sezono želijo vstopiti s prenovljenim bazenom in razširjenim Bike parkom, ki ga bodo uredili v sodelovanju s ŠD Pedal in ob podpori evropskih sredstev. V hotelu zagotavljajo, da bo Cerkn tako dobilo najlepši tovrstni park v Sloveniji.

Želijo kolesarske poti in vodene izlete

Na Turistični kmetiji Želinc so poleti letovali predvsem gostje iz Nemčije, Belgije, Nizozemske, Italije, Francije, Poljske, Španije in skandinavskih držav. Gostitelj **Jernej Brus** je povedal, da so z obiskom zelo zadovoljni. Tudi obiskovalci so pohvalili kakovost njihove ponudbe, v prvi vrsti domače okolje, mir in kulinariko. Nekateri od njih želijo, da bi na Cerkljanskem dopolnili ponudbo z označenimi kolesarskimi progami in organiziranimi vodenimi izleti po bližnji regiji. 🌿

9686
obiskovalcev
je letos obiskalo
znamenitosti,
s katerimi upravlja
Cerkljanski muzej.

informativnih tablah, pa tudi vodiči jih vključujejo v svoja vodenja," je povedala **Milojka Magajne** iz Cerkljanskega muzeja ter dodala, da nekateri gostje pogrešajo več obcestnih usmerjevalnih tabel ter napise na informativnih tablah v še kakšnem tujem jeziku. V muzeju se jim bodo približali z večjezičnimi informacijami v digitalni obliki. Arheološki park Divje Babe je po podatkih LTO Laugar Cerkn med letošnjima marcem in oktobrom obiskalo 450 obiskovalcev, predvsem iz Slovenije, Hrvaške, Avstrije in Belgije.

Rekorden obisk

S poletno sezono so izjemno zadovoljni tudi v Hotelu Cerkn, kjer letos obeležujejo 40-letnico delovanja. "Pohvalimo se lahko

60%
zasedenost
so avgusta zabeležili
v Hotelu Cerkn.

z rekordnim obiskom. V avgustu smo presegli 60-odstotno zasedenost," je

Tomaž Škvarč Lisjak, chef v Hotelu Cerkn

Največji izziv je zimska sezona

Helena Pregelj Tušar

Kuharski mojster **Tomaž Škvarč Lisjak**, ki so mu zelo lepi in brezhibno pripravljeni krožniki leta 2013 prinesli zmago v televizijskem šovu Gostilna išče šefa, od junija dalje vodi kuhinjo v Hotelu Cerkn in Alpski perli.

Pred dnevi smo preizkusili njegovo torto sladka čipka in ga povprašali po prvih vtisih na čelu nove ekipe.

Dobro je, zadovoljen sem. Poleti smo imeli veliko dela, saj je bil hotel ves čas poln. Na to smo ponosni in hkrati seveda tudi malce utrujeni.

Ste se težko odločili, da pridete v Cerkn?

Ja. Zelo. Delal sem v Ljubljani, v restavracijah Cubo in Zlata ribica, pred tem na Marku nad Šempetrom pri Novi Gorici. Na pobudo direktorice hotela sem sprva nameraval prihajati v Cerkn le nekajkrat tedensko. Hitro pa sem videl, da ne bom mogel delati na več koncih hkrati. Tako sem sprejel izziv. Všeč mi je, da imam proste roke in lahko delam tako, kot najbolje znam.

Kako poteka vaš dan?

Moj dan se začne kmalu po peti uri zjutraj, saj se v Cerkn vozim iz Vipave. Poleg hotelske vodim tudi kuhinjo v Alpski perli, kjer je restavracija zaenkrat odprta ob koncu tedna. Ko pripravljamo poročna slavlja, sem na Črnem Vrhu tudi sam, sicer pa delo organiziram s pomočjo zanesljivih sodelavcev.

Kako ste se ujeli z ekipo?

Na začetku sem se moral potruditi, da sem vzpostavil zaupanje in ljudi prepričal, naj mi stojijo ob strani. Verjamemo v boljše čase - ekipa in jaz. Vemo, da lahko izboljšamo kuhinjo in skupaj gremo v to smer.

Kaj načrtujete?

Naš cilj je izboljšati okuse, izgled, kakovost jedi. Vsi v ekipi krožnike pripravljamo tako, kot bi jih pripravil sam. Začeli smo z osnovami, oktobra začnemo z novo ponudbo 'a la carte'. Ostali bomo pri klasičnih jedeh, ki pa bodo pripravljene kakovostno, enostavno in s skrbno izbranimi sestavinami. Moj glavni izziv je Alpska perla. Bliža se zimska sezona, na katero se moramo res dobro pripraviti s kakovostno in hkrati enostavno kulinariko.

Kakšni so odzivi gostov?

Gostje so zelo zadovoljni s prehrano in postrežbo, kar potrjuje pravilnost smeri, ki smo si jo zastavili. Trenutno je pri nas veliko otrok. Zanje pripravljamo jedi, ki jim ugajajo.

Ne želim, da bi odšli domov s podobnim mnenjem kot moj sin, ki mi je po vrnitvi s počitnic rekel: "Tata, veš kako je bilo zanič za jesti!". Otroci so zelo iskreni, zato sem vesel, ko slišim njihove pohvale.

Ste že spoznali lokalno kulinariko Cerkljanske?

Sodeloval sem na prazniku idrijskih žlikrofov v Idriji. V Cerknem smo ob prazniku svete Ane z ekipo pripravili skutne štruklje z jabolčno čežano, orehi in svežimi borovnicami. Odziv je bil zelo dober. V naši ponudbi je torta sladka čipka iz biskvita z orehi, skutnega moussa in višenj, ki bi lahko postala prepoznavna jed Cerkljanske. Novi menu 'a la carte' bo vključeval tudi lokalne jedi, vendar ne izključno. Lokalno kulinariko je zahtevno nadgrajevati, saj jedi z nadgradnjo postanejo drugačne. Mnogi pa želijo, da bi bile takšne, kot jih poznajo od nekdaj.

Pogrešate ustvarjanje kulinarčnih umetnin, po katerih vas je spoznala širša javnost?

Občasno izvirne krožnike pripravljam na gastronomskih dogodkih v tujini. Trenutno pa imamo v Cerknem toliko dela, da se s tem ne obremenjujem preveč.

Izkušnja televizijskega šova vam je precej spremenila življenje. Bi se zanjo odločili še enkrat?

Ne, takšna izkušnja je zelo zahtevna. Še zahtevnejše je, ko se konča. Postaneš prepoznaven, kar je dobro, a zahteva tudi veliko samokontrole. Za dobrega kuharja ljudje slišijo, tudi brez šova.

Koliko časa boste ostali v Cerknem?

Tega, kako se bo odvijala moja karierna pot, ne vem. Trenutno je moj največji izziv zimska sezona, ki bi jo rad dobro izpeljal. Sicer pa si ob dolgih delovnih dneh, ki me spremljajo že vse življenje, želim, da bi lahko več časa preživel z družino. Prav zato delam v Hotelu Cerkn, ki mi to tudi omogoča. 🌿

Jabolčna skutna torta

Helena Pregelj Tušar

Jesen se s polj, vrtov, sadovnjakov in gozdov v čudovitih toplih odtenkih seli tudi v kuhinjo, kjer so izobilje poletnih pridelkov zamenjala jabolka.

Danes, ko sadje in zelenjavo uvažamo z vsega sveta, smo lahko srečni, če poznamo jablano, na kateri so dozorela jabolka, ki jih uživamo - presna ali s ščepcem dišečega cimeta, limonine lupinice in vanilje v priljubljenih jesenskih sladica.

V bližnjem sadovnjaku, na kmetiji in pri cerkljanskih pridelovalcih mlečnih izdelkov boste našli vse glavne sestavine za pripravo jabolčne skutne torte.

Recept zanjo nam je zaupal kuharski mojster Tomaž Škvarč Lisjak. Če se peke ne nameravate lotiti sami, boste sladico, v spremljavi vaniljeve omake, občasno našli tudi v Hotelu Cerkno in Alpski perli.

Mi smo jabolčno skutno torto preizkusili že ob njeni premierni izvedbi. Potrjujemo: odlična je! Želimo vam uspešno peko in dober tek!

Foto: Bojan Tavčar

PRIPRAVA JABOLČNO SKUTNE TORTE:

Jabolčni nadev:

- 3 srednje velika jabolka
- naribana lupinica ene limone
- 6 velikih žlic sladkorja
- malo cimeta
- limonin sok

Postopek:

Sladkor raztopimo v karamel. Dodamo olupljena in grobo narezana jabolka, naribano limonino lupinico ter malo cimeta (po okusu). Vse skupaj na hitro podušimo, da se karamel raztopi. Dodamo še limonin sok in ohladimo.

Biskvitno testo:

- 4 jajca
- 9 velikih žlic sladkorja
- 9 velikih žlic olja
- 7 velikih žlic moka
- 8 velikih žlic mleka
- 1/2 pecilnega praška
- rum (po okusu)

Postopek:

Sladkor, rumenjake, olje, moko, mleko, pecilni prašek in rum zmešamo. Na koncu rahlo vmešamo še v sneg stepene beljake. Vlijemo v okrogel pekač, ki smo ga pred tem obložili s papirjem za peko.

Skutni nadev:

- 1/2 kg skute
- 7 velikih žlic kisle smetane
- 3 jajca
- 1 vaniljev puding (prašek)
- 2 vaniljeva sladkorja
- 5 velikih žlic sladkorja
- naribana lupinica ene limone

Postopek:

Skuto, jajca, kislota smetano, vaniljev puding, vaniljev sladkor, sladkor in limonino lupinico zmiksamo, da dobimo lepo gladko maso, ki jo vlijemo na vrh biskvita. Vlivati začnemo iz sredine pekača navzven. Preden damo torto v ogreto pečico, na vrh skutne kreme dodamo dušena jabolka. Pečemo 1 uro pri 170 stopinj Celzija.

Kupujemo lokalno

Polona Kavčič

Čudovito okrašeno pisalo, mehak dotik ovčje kože in toplina iz domačega kamina. Jesenske dni si lahko polepšate in ogrejete z lokalnimi izdelki treh mojstrov iz naših domačih krajev.

Foto: Bojan Tavčar

Unikatno pisalo z motivom idrijske čipke

Simon Eržen ustvarja unikatne izdelke iz lesa pod blagovno znamko Simon design. Izvirno ponudbo dopolnjuje novo leseno pisalo z motivom idrijske čipke – klekljane mojstrovine. Čipka ni le modni dodatek, temveč lahko krasi tudi pisalo. Na voljo sta dva modela v dveh barvnih kombinacijah.

Ponudnik: Simon design, Simon Eržen s.p., Gorenji Novaki 65, 5282 Cerkno, M: 041 583 895, E: info@simondesign.si, W: www.simondesign.si

Kje lahko izdelek kupimo? Pri izdelovalcu, v Partizanski bolnici Franja, Mestnem muzeju Idrija, LTO Laufar Cerkno.

Foto: Bojan Tavčar

Strojena ovčja koža

Na ekološki kmetiji Pr`Pierhu v Cerknem se že več let ukvarjajo z ovčerejo. Pri njih je mogoče kupiti strojene ovčje kože bele in črne barve. Strojene ovčje kože uporabljamo za dekorativne namene, preproge, zaščito tal in pregrinjala različnih sedal, kjer želimo, da nam je toplo in mehko. Zelo primerne so tudi za otroške vozičke, saj otroku, ko je mraz, dajejo potrebno toploto, ko je vroče, pa hladijo.

Ponudnik: : E.T.S. Bavcon, Marijan Bavcon s.p., Bevkova ulica 2, 5282 Cerkno, M: 051 612 919, E: meta_bavcon@t-2.net

Kje lahko izdelek kupimo? PPri izdelovalcu in občasno na lokalnih tržnicah.

Cena izdelka: 25,00 – 30,00 €.

Foto: Bojan Tavčar

Peleti

Boris Čelik za izdelavo lesnih peletov, ki postajajo vse bolj priljubljena oblika ogrevanja, uporablja izključno žagovino in oblace iz svoje in drugih mizararskih delavnic. V pelete so tako stisnjeni ostanki lesa najvišje kakovosti, iz katerega mizarji izdelujejo notranjo opremo iz masivnega lesa.

Ponudnik: Lesobrt, montaža lesnih izdelkov, Boris Čelik, Jerebova ulica 8, Cerkno, M: 041 446 932

Kje lahko izdelek kupimo? Pri ponudniku po predhodnem naročilu.